

3066క

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2.

దేన్న పట్టణము 1915 సం. డిసెంబరు నెల 10 వ తేది శుక్ర వారము

NO 215

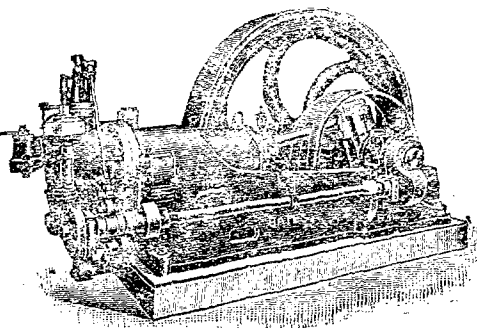
నంబరుము. ౨.

రాక్షస నామ సంవత్సర మాగ్గ శిర శుద్ధ చవితి ౪.

సంచిక ౨౧౫

బేట్టు కూడ్ ఆయిల్ ఇంజనులు, గ్యాసు ఇంజనులు, పెట్రోల్ ఇంజనులు

మిక్కిలి ప్రసిద్ధి చెందిన ఈ ఇంజనులు నవీన యంత్రాలతో అమర్చబడి యెట్టి మారినోనయినను అతి తృప్తికరముగా పనిచేయు చుండుటకల్ల చేసేటటు ప్రపంచమంతటను విక్రయించబడుచున్నవి. ఈ యంత్రము అతిస్వల్పము. వీనిని నడుపుటలో ప్రత్యేకముగా జీతగాదు అక్కర లేదు. భృతసాయదాతే చాలవోట్ల పనిచేయుచున్నాడు వీనిని నడుపుట అతి సులభము. బెటలు అతి సరసము. 2½ మెడలు 50 గుత్తుముల పవనవరకు పాటియాత్రు స్వేద సాయముల సహ యంత్రమును సిద్ధముగా నుంచబడును.

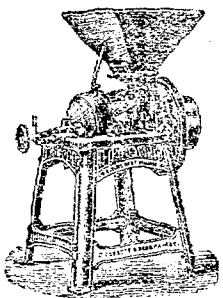

గ్యాసు ఇంజను.

భృతసాయములకు సులభముగా నీరు నడుపాటకు చేయగలిగినటువంటి అగ్నిరకతులవంపులు ప్రత్యేకములు, బియ్యపు యంత్రములు, మారినోన యంత్రములు, పిండిచేయు యంత్రములు వలదు, వాట్ల చిల్లర సాయములు, బెల్లింగులు, చెక్రములు, తేరింగులు, పాప్టింగులు నీలెండను అయిస్సు, వగయిరా యంత్రా వాణ్యములను సరసమయిన భరలకు అర్హమయిచిన వెంటనే స్వయంచేయబడును. యంత్రములయిన పాప్టింగులగాని కంట్రాక్టు చేసిన కట్టిబిక్కులును.

సోల్ ఏజెంట్లు:-

డి. యల్. శాస్త్రి అండుకో, ఇంజనీరు,

పిండిచేయు యంత్రము.

బొంబే బెజవాడ.

20 నె. పెకండు బెను బిల్. మదరాసు.

అందమైన 1916 క్యాలండరు

ముద్దులొలికెడి మోహనాంగి సౌందర్యము, లావణ్యము. ముగ్ధత్వమురమ్ముముగ లిఖించబడినవి. దీనివలనెల 31 వ తేది తాళుక నోకసారిగ వాడుగు రూపముల విలువగల మామంజుల కొనవారలకు క్యాలండరు విచిత్రముగ బంపబడును.

పోస్టు ఖర్చులకై అణాచీటిని పంపవలయును.

ఇతరులకు వి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

చక్కని డబ్బీతో రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4-0.

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-4-0.

పండ్ల పొడి

డబ్బీ 1-కి 0-2-0.

మోహినీ తైలము

సీసా 1-కి 0-12-0.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయించబడును.

అమృతాంజనము డి పో,

10) ప్రేరి కోట్ల, బొంబాయి. 6 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

కొ యంత్రములను క్యాలండరులు కొద్దితరము ముద్రింపబడుచున్నవి. దీనిభావము తెలుసే సంపుటగా యాభాగము గలగల.

వనోషధి సారసవరిలా

ఇది శివశుభానందములు శత్రువుగడ్డలను మరీయు శతల చర్యకొగములను బాతుచేయును. కీళ్ల పొట్టు, మోతకా ముత్రసోట్లు నీరసపట్టు, రక్తవికారములనుగలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమునును. ఇదిచర్యమునకు కాంతివకలిగించుచు వాడితంతు తులకు ప్రస్థినిగలిగించును. శత్రువు కుద్ధిపడి వృద్ధి చేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

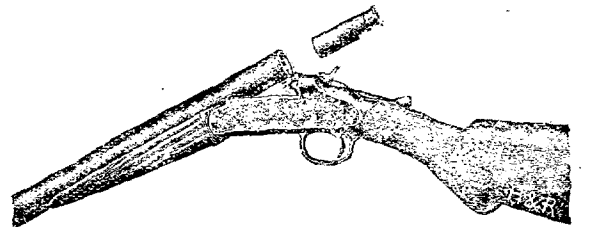
ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మూపు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా కల రూ 1-4-0.

కుంభకుమందు:- ఇది చర్యమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమునల్లి) కాగు లకు నుండు) నాగల్గితైలము వైపుతకు ముందు. ఈరెండుకలి నెలకొలలకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

ప్రొపైటరు:- వి. డి. సావంత్, గౌర, పనసవాడి, నం. ౨, బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 149 No. 2, Bombay

తుపాకులు!

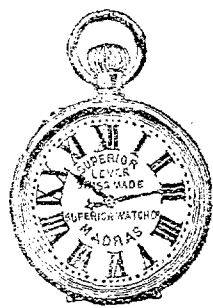
తుపాకులు!!

తుపాకులు, రివోల్వర్లు తోటాలు, మందు మొదలగు సామానులు మిగుల సరసముగా విక్రయించబడును. వలయువారు క్యాటలాగులు ఈ అడ్రసుకు ప్రారంభించుకొనవచ్చును.

య. వి. రామానుజం శెట్టి అండుకో, (181) 12, పాపన్న బాడ్యే, మదరాసు.

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయల్స్ వాచ్, గోలునుతో సహా ధర రూ 3-0-0 పోస్టేజీ 0-4-0 దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలది.

ఈగడియారు దయమిది: మా కంటెని చేసే ఎత్తనిగిరాలో ముద్రింపబడియుండును ఇది చూడుట కిందమై తిలగియును, డబ్బు (భాగ) అను గాను దోహదముగలిగి మోటుపలకు దగి నుండును. పెట్టె ముతి బాభాగమున గ్యారంటీచీటి అతికించియుండును. సీమనండి మా కై తయారు చేయబడినది. కాన నెవరి యొద్దను జిక్కును. ఒకకొక్కరును తీసుకురను తలంపుతో తిక్కున వెలచుందితిది. చాలకాలము పనిచేయుట్టి, స్వల్ప ధరగల గడియార మిది యొకటియే యుండునభవంబున నెలియును. ఇదిగతి కనేక గడియారములు ఖర్చయి యొగ్గతా పతకముల నందియున్నవి. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మా పట్టణమున ననేకులు కొని గంతకించిరిన, చేతులుటలెందుకు? సుపీరియర్ వాచ్ కంటెని, పోస్టుపాట్ల నెం167, మద్రాస్.

కాటోల్ పొడరు.

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిన్నచీమలు గొన్నగు క్రిమిల బుట్టించు పురుగులను నశింపజేయును. టోన్ 1-కి అ. 0-5-0.

కాటోలు వతులు

రోమలను, ఈగలను నశింపజేయును. చారబోలును.

240 గిల్లలుగల పెట్టె 1-కి అ 12

మితరారణ వ్యాధులకు చీమలును పడకటిల్లెయందు కల్లులను తొలగియు, పుష్కక శేటికలను చిరుటలనుండి కాపాడును.

సోలువంజెట్టు:- టి. హార్ అండుకో,

16/286 ప్రెసాబజాక రోడ్డు, మదరాసు.

కొత్త ఋణము.

ఇండియా దారిద్ర్యము.

అంధ్రదేశమునండి యొక విశేషము దిట్లు మా పేర వ్రాయుచున్నాడు:-

యాధ్యధి కిటీకల మనదేశమున దొరతనమువారిచే గ్రామీణుల దానాలాపనలగుండే జేయబడు ఋణము నుమారు మూడులక్షల పానులవఱకు సమకూరెను. ఈ ఋణము యొక్క కర్తవ్యసానము చాలయింట్లున్నది. దీనివలన గ్రామీణులకు యింకొక యిండియనుపరికరము వాగినచున్నది. కలకత్తాలో బ్రతిపదబడు స్త్రీలును పత్రిక తర్జిమనుమును సూర్య యాక్రింది విధమున వ్రాయుచున్నది.

“ఇండియాదేశపు బ్రజలు ప్రతిసంవత్సరమున సంపాదించు ౬౦ కోట్ల పానులతోడను, ఈదేశమునందు రహస్యముగ దాగియున్న అధికైశ్వర్యముతోడను, ఈ ఋణ మొత్తమును బోల్చిచూచితిమే యిట్లుగా యత్నమునకున్నది. ఈవిషయమింకను యిండియా యెక్కడగో దోడ్పడగలదు. దోడ్పడగలదునుట నిర్ణయించుకొను.”

వైచారిక భృమించి వ్రాసినట్లుకలదుచున్నది. ఇట్లు వ్రాయుటచే తేలికపిరిగింపబడుచున్నది. తేలికపిరిగింపబడుచున్నది. ఇండియా ప్రజలు సంవత్సరమునకు 60 కోట్లపానులు సంపాదించుచున్నారట. ఈ లెక్క యెంతవఱకు సరియైనదో చెప్పజాలము కాని లాభకర్తల గారి ప్రభుత్వకాలమున జేయబడిన లెక్క ప్రకారము ఇండియాలో నగలును ముగ్గిరి సంవత్సరమునకు 27 రూపములు రాబడినచున్నదని తేలికపిరిగింపబడుచున్నది. ఇట్లుంటే దీనినిగూర్చి లెక్క ప్రకారము 28 లక్ష 24 రూపములు వచ్చుచుండెనని తెలియచున్నది. స్త్రీలును ముగ్గిరియొక్క లెక్క సరియైనదే యనుకొన్నను సంపాదించిన సొమ్ము నిజమయ్యెదదా? సంపాదించువానికి క్యయ ముందదా? ఇండియనులు ప్రతిసంవత్సరమున సంపాదించుచున్నదికోట్ల పానులును గూడ నిజమయ్యెదదని నుడిచినదికను సరసముగ నుండెడిది. ఇండియనులు తమకుగ క్యయము లన్నియు బోను యే మైనను నిజమయ్యెదదని చూపినచున్నారా మనవిషయము విచారించుము.

మనదేశములో నూటి కేసులకి మండికల లెక్క కర్తల సామర్థ్యములను గూర్చి వ్రాసి వేసికొని జీవించువాడుగనుచున్నాడు. వీరముపాట్లకొట్టెనను సరికలకలక సగము మాడవలసినదనిపిరిగింపబడుచున్నది. గతవరసంవత్సరములనుండియు జీవితావధికిముందు నెల్లరస్తువుల ధరలును వానాటల చెమ్మలకి యెక్కువవఱకు భయంకరముగ జెలగింపబడినవియుండెను. యాధ్యధిగలక బ్రస్తుతము వర్తకవ్యాపారముల కిట్లుగలకలదుచే విషమము ధరలొకను వృద్ధియై యుండుట భాధకరముగ నుండెను. ఇట్టిస్థితిలో దేశములు నూములు పప్పులు, కిట్లును ముగ్గిరినెల్లరు గట్టును బిడ్డలపానముతో జీవముచేయుట కుండెదా? జీవమునకే పలువారులకు పడుకొట్టి ప్రజలు నూములుకలకలక దుష్టకరము. ఋణమును జేయుట దోడ్పడగలదా? ఈనూటికే వలసించుచున్న నూములు మాధ్యముల ఋణములకే కాదుగదా బిడ్డలకు మాధ్యములు యింకొకటియున్నది. నీమలేని దారిద్ర్యముగల గొట్టుకొనుచుండిరి. అప్పు మోలొనుచున్నారనుట యిట్లుగలకలదు. ఋణము యింకొకటిగలదుగదా? దోడ్పడగలదు. దోడ్పడగలదు. దోడ్పడగలదు.

ఇంక విచార్యముగ దాచియుంచబడిన అధికైశ్వర్యమునుగూర్చి యెంచుము. ఇట్లుంటే కిట్లు వదిలించుట కింకొకటిగలదుగదా? ఇండియా కలెన్సి పద్ధతి ప్రవేశపెట్టెదదా? ఈదేశముయొక్క ప్రభువైశ్వర్యమును వెండియొక్క విలసనను సగమునకు తగ్గించినప్పుడు ఈయనవదలుపుట్టెను. ఇండియను లీధరమును తయయిండ్లలోనూ, నుడిచింపచును భూమిలో పాతరలుజేసియుంచిన అప్పును లెమ్ము వంటివలెకలక అట్టిపిండి ప్రపంచమునకు సగముగట్టు వ్రాసి యుండెను. ఎట్టి మహాద్రుష్టమును బుట్టుకలదనలేనే కాని పుట్టిజన్మము గొలిగించుటకు తక్కువ కాదు. దేశములకలక ధనము దాగియున్నయెడల దిగగూడుతేకము, భయంకరకొగములకు బాల్చునీయు. కులకొండి జనలేని చుట్టెందుచుందు? కత్తికొలిది ఋణ మింకొకటి వారివిషయములో యొక్కియు క్రమయిట్టియు గాత్రసామకాల మగుటయు,

బద్ధతుల నవలంబించునందుకు స్త్రీలునును దొరతనము వారిలోప మెంచుచున్నది. అపద్ధతుల లేనియక మొదటిది యెల్లతరగతుల ప్రజలును దోడ్పడగలగుటలను చేయుటకు పూర్వము, ఇంకొకడు దేశములలోనిది నిచటను అయిదేసి పిల్లలగుటలక దానాలాపనలలో బ్రతుకుల నేర్పబడు. రెండవది ఋణమునుగూర్చి పత్రికలందు బ్రకటింపియు బ్రతి గ్రామమునందును బ్రతియెండును బాటింపు చేయించియు వెల్లడిచేయుట. ఈసలహాయము కలదు యొక్కియు క్రమముగ నున్నది. ఋణము యొక్క మొత్తమును 5 పిల్లలగుటలక దగ్గించి దేశము లెల్ల అనుకల వెలిపియెడల వెంటనే కోట్లకొలది ధనము సమకూరు ననుటకు సందేహములేదు. కాని ఇండియనులు అధికైశ్వర్యమును దాచియుంచినవియు దానిని బొందికలదుటయు జేయు పిమ్మటండి రసమునదియు బ్రతుక్కించిన చందముగ నుండును.

ఇండియా దేశము లమితదారిద్ర్యమున నుండినను సత్వముమాత్రము ఈ తపాలాఫీసుల గుండల జేయబడిన ఋణపద్ధతి సామకాలన సప్తపదేది, ముప్పదికోట్ల జనసంఖ్యగల దేశములలో మూడు లక్షలపానులు మాత్రమే ఋణము సమకూరుటకుంటే నాశ్వర్యమేమియున్నది? ఇంత కనిష్టమొత్తము సమకూరుటకు బ్రజలదారిద్ర్యత కాక వేటొక కారణమేమియున్నది? యుద్ధానంతరముగ గలగలకలక లాభములను గ్రహించి ఇండియా మనుష్యులను, ధనమునుగూడ నొసంగుటకు సంసిద్ధముగ నున్నదని స్త్రీలునును పత్రికలయే యొక్క కొనుగొండ నెక్కువ ఋణము సమకూరునుటకు వేటొక కారణముండుననుట కనకాశమేమియుం గానరాదు. స్త్రీలును మనుష్యుల పుకారము పుస్తకపుట బమ్మలు పాచ్చించుట కంతకాత్రమును వలసవడదా వై ఋణముయొక్క ఫలితమే సప్తముగల వెలుపుయంద నిక కలకల వ్రాయువలసిన యన సర మేమియున్నది? పన్నులను పాచ్చించుటలన నికనున్నాడు మునుచు పహామమును వృద్ధియై నిర్భాగ్యులగుచు బ్రజలు దుర్భరమగు నగవాట్లంబడుచు.

హైదరాబాద్ మ్యూనిసిపాలిటీ.

సింధుదేశమునగల హైదరాబాదు పురపాలక సంఘము ఈ 6 వ తేదీ నుండి 3 సంవత్సరములవరకు తప్పించితియు బొంబాయి దొరతనమువారి తీర్మానము పునఃపరిశీలన. ఈయూదు సంవత్సరములలోను అధికారవంతము కలెక్టరుగారి పరిపాలనము క్రిందనుండు తరు సభ్యులగు ఒక సంఘమువారి క్రింద నుండును. మ్యూనిసిపల్ కమిషనరుగో సమాన హక్కులుగల ఒక ఉద్యోగి కార్యముల నిర్వహించుచుండును. కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు పురపాలక సంఘమువారికి అధికారిత్వ నిర్వహింపబడుటకు తమ కాఖ్యలోని కార్యాలమును సవరించుట జరుపుదురు.

పురపాలక సంఘమువారివై మోపబడిన నేరములను, ఆ నేరములకు వారొసగు సమాధానములును ఆలోచింప సంఘమునకు రెండు గట్టిలోపములున్నట్లు సప్తమగును. ఈ లోపముల సవరించుట ఆత్యంతశ్రద్ధకల. సంఘమువారు ప్రజలభయమును పొలింపక నేరల స్వలాభముకొరకు పాటుపడుచుండుటలను కార్యనిర్వాహక సంఘమువై చారిఅధికారము తగ్గెను. ఇందులకు పురపాలక సంఘమువారి పరిపాలన దృక్పథమొండెను. కార్యనిర్వాహక కాఖ్యు చక్కబరచి పురపాలకరచాలన క్రమముగ నుంచునిమిత్తమై మ్యూనిసిపల్ కమిష

నరు నొకని నిశ్చయించుట ప్రధానము. పురపాలక సంఘమువారు ఆధికారియమున ముందుజేరుకల లాలోచింపక ప్రస్తుంచుట రెండవలోపము.

యూలధనము వెచ్చించుటయు, అపయుజ్యము లధికమగుచుండెను. ఆదాయముల నిర్వహణ చేయు ఆధారములు కనబడకపోయెను. పురపాలక సంఘమువారు నూతన కార్యముల నెలకొల్పక క్రిమిలు అటుండ, పురపాలక సంఘమువారి ప్రస్తుత ఉద్యోగులనైన నుంచుకొని కార్యముల క్రిమియు నడపించుకత్తిగూడ లేకపోయెను ఆధికారిత్వ నిర్వహణ చేయు నిమిత్తము ఆస్తిబట్టి పుజలకు పన్ను వేయలేక. ఈపన్నులు సంఘమువారికి ఏటేట వచ్చుచుండును. ఆ కారణమున వారి ఆదాయము హెచ్చుకాగలదు. అధిక నిరసనగల, ఉద్యోగులు సామర్థ్యము, ఈ రెండులోపములు దొరతనమువారు సంఘమువారికి సుష్టికరించిరి. ఈ లోపములు సవరించుటకును ఆస్తినిబట్టి పన్నులు వేయవలసినదనియు, మ్యూనిసిపల్ కమిషనరును ఏర్పాటుచేయవలసినదనియు దొరతనమువారు నూచించిరి. ఈ రెండు మరతులకు సంఘమువారి రాష్ట్రాధిపత్యము వారు పురమును పాలించవచ్చుననికూడ దొరతనమువారు తెలియబరచిరి. కాని సంఘమువారి నీమరతుల కంగీకరించికాదు. సంఘమువారు పురపాలనమును క్రమములలో నిర్వహించుటకు పోయినయెడ, 3 సంవత్సరములవరకు పురపాలకసంఘము తప్పించితియు దొరతనమువారు తీర్మానించిరి.

కాశీ క్షుద్రకేసు.

ఈనెల 8 వ తేదీని జరిగిన విచారణలో ఆఫ్రావకరు డిల్లాలింగు కాశీ పరిశీలన జేయబడినది. తనంతటతానే వాచ్చిలమిచ్చితిని యీతమచెప్పెను. దొరతనమువారు నేరములను కనుగొనగలరను గట్టిపన్నుకల మితినికలిగెను. తానువోషినని గూడ నీరీతికలెను. కాశీలోనిబం గాలిలు తిరుగుపాటు చేయనిర్దముగ నుండినయెడ అందులకువారు సామర్థ్యులనియు కల్పింపదలన నీరీతికలె తెలియజెప్పెను. ముద్దములు నానునాద్ దలములు 27 ఏళ్లుపడినవి.

తనవారే దాక్తురు డి.యల్.బోను గారుసాక్ష్యమిచ్చిరి. రాష్ట్రవారి ఛాయాపటము నీరీతిగలగింది అతడు కాశీలో తనయింట కొంతకాలము నివసించెనని చెప్పెను. ఒకవాటి రాత్రి ఏదయో ప్రేతలను. (వేలుబజరిగిన కొద్ది కాలమున రాష్ట్రవారి సాక్షి యింటిని విడచెను. “వేలికెట్టి” అని సాక్షి రాష్ట్రవారి నేరమున క్రిష్టింప సోదాబుట్టి (వేలికెట్టి యితడు జవాబుచెప్పెను. నేరమును తనయజమానునిపేర నరేంద్రినాద్ బోన అనియు అతడు కలకత్తాలో పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగారి కార్యాలయమున ఉద్యోగముచేయుచుండెననియు సాక్షికి తెలియపరచెను. బోను గారినియడ స్నేహితులు తరచుగల వచ్చుచుండిరి. నీరీతి కల్పింపి ఒకడు. ఇతనిని సాక్షి కొద్దులో గుర్తించెను బోనుతనయింటిని విడచిన యనంతరమున రాజుగారి రాజిగారిని దైవము రక్షించుగాక అనుమాటలు తలపునై వ్రాయుచుండియుండుటను సాక్షియజెను. వేజన్సేటు గారియెడల నీరీతి కల్పింప గుర్తించెనుగాని అతనిపేరు చెప్పలేదు. తన్నుడుగలేడుగదాయని సాక్షి అతని పేరు వివరింపలేదు.

కొత్త రీతిని అనుసరించి చేయబడినది.

కామినియా ఆయిల్

రెజిస్టర్డ్

1 ట్రైలకు తమ వెంట్రుకలు సుందరముగా ఉంచుకోవలెనని, రాలిపోవుట నుండి నివారించుకోవలెనని, బాదులలో దొరకము నూనెలనువాడకూడదు. ఎందుకనెన వెంట్రుకలు మృతకాలము వల్ల రాలిపోవుచున్నది అది తెలియనివాడికి తయారుచేయుచున్నాడు. ఈసంకల్పి ట్రైలు ఆలోచించవలయును. ఈ కామినియా నూనె మూలకలనుండి నూతన సంకల్పన ప్రకారము తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూనె వెంట్రుకలను రాత్రి పురుగులను నశింపజేయును. దాని వలన వెంట్రుకలు రాలక తిరిగి పెరుగుచుండును. ఈనూనె వెంట్రుకలను పట్టుకలె నుర్గుర చేసి మెడకలను చల్లగానుంచుచున్నది. ఈనూనె నిర్దోషములకు ఒక వరసాతమైయున్నది. ఊహించుకొని యెటువంటి వల్లెటూరివానికైనా కామినియా ట్రైలు తెలిసియున్నది. దానిని తెలియనివాడొక్కఁడునులేదు. అది వెంట్రుకలకు నిగనిగలాడునట్టి సువాసనయు కలది. కలిగించి కరస్సునకు చలువపుట్టింది మెడటికి కొత్తసాంపుసూర్య మిక్కిలి ఇంబయ నూనెనుమిక్కిలుగా గాగలిగియుండును. ఇది అన్నిటికంటె ఎక్కువమునుండునట్టి మెనుండునందు ఒక బంగారుపతకమును, అలహాబాదు వస్తుప్రదర్శనమున ఒకయోగ్యతా పుత్రికయు నొసంగియున్నాడు. మతియే మేముకొరకయే జీవకలిది యోగ్యతాసాక్ష్యములు మాకు వచ్చుచున్నవి. కామినియా ట్రైలుయొక్క సువాసన పరీక్షించుటకు అరగొన్నాంపు సంకెనుండు ఒకసారికి ఉత్తయోగింపదగినయోగ్యత ఒకయట్టి ట్రైలు ఇవాళ గా పంపబడును. నెల పీసా 1.50 రూ 1.00 మానునీ పానులకు 2.10-0 వి. పి. ఖర్చు జేసి (ప్రతి బిల్లరకు కాజులలో దొరకును.) పోలిషింజు:- ఆంగ్లో ఇండియా డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, లెం. 15 కె జూమాయసీను, బొంబాయి నునాను ఏజంట్:- ఈనా పురపాలక సంఘం లెం. 22, ప్రె. కామినియా డ్రగ్ అండ్ కెమికల్, మద్రాస్

వెంకటేశ్వరప్రభుదార్శనం దగు నందింపుడిను బ్రతులు
 ప్రబలుచుంటును, విధింపబడిన శిక్షలు శ్రోత్ర ప్రభుదార్శన
 ప్రమాదకరమును మార్గములనంది తొలగించ నేరకపోవుటయు,
 ప్రభుదార్శన తమదిదేశముల చాలభాగము శరణార్థులయి,
 తమ ఆశీషముల నకు సరించి వారొనర్చిన పెక్కులకు రహస్య
 కృత్యములును వాటి గంభీరతయు, కాలముంతులై శాస్త్రము
 మార్గములనును ప్రజలకు ముట్టదార్శనార్థిన హాసము
 జట్టి కాజకీయాతి నాడు మార్గములనును దొనర్చును నా
 ఇంతటితో కావలగునా యీ ను నన్ను నం త ము
 లి ను ద గ్ధ ము న జ నం తు న గా ని అపరాధుల
 ననుమల జగముగిచ్చునీతో పరిశిలించుతనని పేరేపించు
 అంతయును చిచ్చి గలవు. ముట్టిదార్శన చిచ్చు కడ ము నా
 ముట్టిదార్శన కిచ్చుచున్నది. స్వాతంత్ర్యము బుద్ధిని పృథ్విశేయ
 జట్టి పుస్తకములు వారికి చదువనీయుండెను. కాకానుభవము
 నీటికి బిశేషముగ లేదు. ఏది చెప్పిన నది నమ్ముచుండెడివారు
 దేశమతములయందు నీటికి భక్తిగలరు. అహంకారము వీర నై
 గలను. ఈకారణములబట్టి నీమధు స్తంత్రీయులకు పీన ముల
 పుగ వానైరి. నీటికి తక్కు సహజముగ వీర శక్తియునుండెను
 దేశమును విదేశములు ఆతిహృదయగ పాలించుచుండినయు
 వారి పెదలగొట్టిన కృత్యముగ భక్తియు నడుచునని నీటి
 కిచ్చు ముక్కు పుట్టింపబడెను. కాళికాదేవి సమత్వమున సభ్యశక్తి
 బంధనల చదువుచుండి న బాలు నడు, తాను చే
 తోవు సహజము పరి విత్తి మైన దనియును, దా
 కానుభవ సద్గుణగర్భియును తెలంపులు జంపక పోవు
 ఇట్లు ముట్టిదార్శన కిచ్చుచున్నది తన అవిదేశముదే నడుచు బంధ
 కాలములలో పాల్గొనును. బాలల కొంత పొగడుకును అను
 వస్తును ముఖ్యమును సాదృశ్యముల నొసగుటయు గూడ
 జరగచుండెను. ఇట్టి సుగతిలో నుజ్జ్వలమైన సత్వము
 మునుపడ అని పేకనును గోచరవును. సమాజముచాలి ప్రధా
 నములనుండరి బాలురు ఇట్టిరీతి నడపింపబడి యుండవల
 గును. ఇతరు ముఖ్యస్థానములలో నుండు బాలురు గూడ కొం
 తున్నుగ ఇట్టిరీతి నరిఖీతులయిరి. ఈ సమాజముచాలి
 మాన్యు బు గాత్రమునందంతలకు శాఖలు కలవు. ఈ శాఖ లన్ని
 కిచ్చి కలకత్తాతో సంబంధము కలదు. ఒక్క గిండుని వెళ్ల
 నుండే అధికముల ఆయుధములకరములు కాన నయ్యెను
 దీనిబట్టి మాన సంఘమువార తమ ముద్దేశముల నె
 ప్పిచ్చివ్రతో పడే యునున్నట్లు స్పష్టము కాగలదు. సమ
 కాలాంతరముల నెరవేర్చి నువ్వయమున ఒకహత్యయు అన
 గు బంధువులను జరిగిట్లు నడుచున్నాడు. అట్టి యీ బా
 లు శిక్షన నివేన లేదుగా నిధింపబడిన శిక్షలు గూడ బ్రతు
 దార్శన భూమిపాదముల కావలయును. పోలీసు భటులచాలి
 పొకమ సాగింపు బుటు నాడ అరాచకకార్యక్రమము
 ప్పిచ్చు ఇతరత్వముతో నడుచుకొను నాడ కానరాదు. ఇట్టిస్థి
 తి ముద్దములను సులభశిక్షల నిధింపట కావలసి ఈ
 లు సరిగియు నిడరాదును బెక్కుంజే నెనున్న జట్టిగా
 ముద్దముకి 15 సంవత్సరములు కెక్కిన నలుగురు ముద్ద
 తి ఒక్కొక్కరికి 10 సంవత్సరములు ద్వీపాంశ నా
 కును నిధించి

నూజివీడు ట్రస్టు కేసు

ఫిర్యాదీ వాఙ్మూలము

ఫిర్యాదుపక్షపు సాక్షుల విచారణ.

(మా ప్రత్యేకవిలేఖనం ద్వారా)

తెజనాథ డిసెంబరు 9:—తెజనాథ బాబుంటు మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో నేను నూజివీడు ట్రస్టు కేసు 11-40 నిమిషములకు పూర్తింపజేసి ఫిర్యాదియొక్క వాఙ్మూలమును, కొందరు సాక్షులయొక్క విచారణయు జరిగింది.

ఫిర్యాదీ వాఙ్మూలము.

ఫిర్యాది తన వాఙ్మూలములో నిట్లు తెలియజేసెను:—
ప్రస్తుతపు ప్రయ్యూరు రాజాగారి పెద్దీ ఏర్పాటులలో నేను నిజమేనాను. ఈ 70 వేల రూపాయలకు సుబంధించిన మంత్రములలో చాలాభాగము కంప్లెయింటు పిటీషనులో నుదహరించినాను. ఈ 70 వేల రూపాయలకు 1911 డిసెంబరు నెలలో కోర్టు ఆఫ్ ఛార్జ్స్ వారు ఇచ్చిన 20 వేల రూపాయలలో 19 వేల రూపాయలను ముద్దాయి వ్యవస్థ ఉపయోగమునకు వియోగిండు కొన్నట్లు ముఖ్యముగ నుదహరించినాను. ట్రస్టు తాలూకు సొమ్ములో 4 వేల రూపాయలను ముద్దాయి తన సోదరిగద్ద ఉంది వ్యవస్థమునకు వియోగించినట్లు కూడ ఉదహరించినాను. ఇదిగాక కొందరు వాక్తరుల తీర్మానమును ట్రస్టు సొమ్ముగానుంచి ఇచ్చి తన వ్యవస్థపనులకు వాక్తరుల తీర్మానమును ఉపయోగించుచున్నాను. వారు ట్రస్టీకి సంబంధించిన పనులను చేయుటలేదు. ఇంకా ఈలాటి పనులు చాలా కొన్నివిగాని అవి వ్యవస్థయైనవి. ట్రస్టు సొమ్మును ప్రయ్యూరు విభాగములో గా ముద్దాయి వాగినియిచ్చిన రకములను; రాజాగారి ప్రామాణ్య ప్రధానోపాధ్యాయుడు సర్కియల్ మేజిస్ట్రేట్ గారికి 28-3-15 తేదీన వ్రాసిన బాబు; పూర్వము, ఎస్టి మేటులకు పంపిన 16-10-14 తేదీన కృష్ణాపట్టణం లెక్కరుకు ముద్దాయి వ్రాసిన బాబును తెజనాథగారి నీడల సత్తముకట్టుట శత్యకరమనియును, అందులకు మరణశాసనముగా వ్రాయించిన పదివేల సాధ్యమైనంత త్వరలో పంపుదని కృష్ణాపట్టణం లెక్కరుకు 10-5-1914 తేదీన ముద్దాయి వ్రాసిన బాబును; నెకం గ్రామకాలేజి, ప్రామాణ్య కట్టడములకు నుప్పదివేల రూపాయల వెంటనే పంపుదని కృష్ణాపట్టణం లెక్కరుకు 10-9-1918 తేదీన గ్రామకాలేజి 171 గోదండ్లపాళెక పిడినండి ముద్దాయి వ్రాసిన బాబును; ప్రధమమున ప్రామాణ్య కట్టడములకు గాను కోర్టు ఆఫ్ ఛార్జ్స్ వారు ఇచ్చిన ఇరవీవేల రూపాయలలో 1300 తమిళముగా కొనినట్లును మిగిలిన సొమ్ములో ఒకడమ్మిడియైనను కృష్ణాపట్టణం నలుడకుంచినట్లును, తతిమ్మ సొమ్ముకూడా కోర్టు ఆఫ్ ఛార్జ్స్ వారు జేల్లింగు పనులను కట్టడమునకు ప్రారంభించుచు నీటులేదనియు, కట్టడములను అప్పుడప్పుడు చేయుట వలన దుడసయ్య, కాటెట్టి తమిళనే సొమ్మును ఒక్కసారిగా పంపవలయునని కోరుతున్న కృష్ణాపట్టణం లెక్కరుకు 17-10-18 తేదీన ముద్దాయి వ్రాసిన బాబును; నూజివీడు ట్రస్టు స్థలమును గృహస్థపరచిన వెంటనే రేపీడు నిచ్చెదనని 25-10-10 తేదీన ముద్దాయి ప్రయ్యూరు మేజిస్ట్రేట్ గారికి వ్రాసిన బాబును; 70 వేల రూపాయల కరెన్సీనోట్లను మల్లిఖార్జునరావుగారి ద్వారా పంపించినట్లు, ఆ సొమ్మును 6 నెలల గడువునా దాఖలు చేసి పాటియు గాతని పేరున నుంచవలయుననియు, యావద్దలకింద రేపీడులకు తన పేరున నీయుకలిన దనియు గాను 26-7-14 తేదీన కేవలం బ్యాంకు మేజిస్ట్రేట్ గారికి ముద్దాయి వ్రాసిన బాబును; 70 వేల రూపాయలకు సగము ట్రస్టును ప్రయ్యూరు కొన్నట్లుగా 8-2-15 తేదీన ముద్దాయి బ్యాంకింగ్ కి వ్రాసిన బాబును డెబ్బదివేల రూపాయలను డెబ్బిలో కొన్నట్లు తనకు పంపవలసిగా కోరుతున్న ముద్దాయి బ్యాంకు 2-15 తేదీన కేవలం బ్యాంకు; 28-2-15 తేదీన సొమ్ము లించవలసిగడవు అన్నట్లు ఆ సొమ్ము ఏలగు తనకు పంపవలయునో తెలియజేయుచు ముద్దాయి 28-1-15 తేదీన వ్రాసిన బాబును; 17-10-15 తేదీన ముద్దాయి కేవలం బ్యాంకు కేవలం పేర వ్రాసిన బాబును చూచినాను.

ఈ బాబు రికార్డులో చేర్చబడకపోవడం వల్ల ముద్దాయి తనకు గాన ఆ ట్రస్టీకి చెందింది.
దీనిని రికార్డులో చేర్చవచ్చునా లేదా అని వాదప్రతిదములు జరిగినవి. అప్పుడు ముద్దాయి కలెక్టరు గారికి వ్రాసిన రికార్డు కలెక్షయొక్క కేసును కోర్టులోకి తీసుకువచ్చుచున్నాను. దానిని కోర్టు వారు లోపలచేతువుకొనింది.
ఈ కేసుపనులను వాదములను విచరింపియు దీనిని వాఖ్య చేయవచ్చునని కోర్టు వారు ఉత్తరువు చేసినది.

ఫరీ ఆఖరులోగా రెడ్డిగూడెం గ్రామము మేజిస్ట్రేటు బుజుమును యూగాచెల్లించెదనని 22-12-14 తేదీన ముద్దాయి నర్సారావు కేట జమిందారీ గారికి వ్రాసిన బాబును; కావలి శంకరావుగారు రెడ్డిగూడెం గ్రామముకు యజమాని 44 వేల రూపాయలకు ముద్దాను బ్యాంకింగ్ గుంటూరు బ్రాంచిమీద ముద్దాయి వ్రాసిన బాబును నర్సారావు కేట జమిందారీ గారికి పంపుచు నిజమేనానని తెలియజేయుటకు కోరుతున్న 8-8-15 తేదీన బంధువునుంచి ముద్దాయి వ్రాసిన బాబును; మల్లిఖార్జునరావుగారి ద్వారా ఆమరునటిదినమున పంపబడు సొమ్మును వెంటనే ప్రయ్యూరుకోవలసిగా కోరుతున్న నర్సారావు కేట జమిందారీ గారికి వ్రాసిన బాబును; లక్ష్మోమ్మమ్మరావుగారి కేట ముద్దాయి 12-7-15 తేదీన వ్రాసిన బాబును; మల్లిఖార్జునరావుగారు తన స్థితిగతులను తెలియజేసి ఒక రూపాయలకు అప్పునిచ్చు కోరుతున్న 26-5-14 తేదీన ముద్దాయికి వ్రాసిన బాబును; ప్రామాణ్య తాలూకు కొన్ని తిగతులను వెల్లెటకు ఆదివారం పేట్లలోని బంధువారముని కోరుతున్న ఎస్టి మేటు కలెక్టరుగారి కేట 25-4-15 తేదీన డిల్లీకుడి వ్రాసిన బాబును చూచినాను.

ఈ డెబ్బదివేల రూపాయల కరెన్సీనోట్ల తాలూకు నెంబర్లను తెలియజేయు రిజిస్టరులో సమాచారము కావలసిగా నేను కోర్టు ఆఫ్ ఛార్జ్స్ గారికి రెండు పర్యాయములు సమ్యము చేయించినాను.

క్రానుపరీక్ష నిజమైతే యిట్లుకై రిచీమాను గారు కోరినారు. అంతటితో ఫిర్యాదీ సాక్ష్యము పూర్తియైనది.

అయ్యగారి వాఙ్మూలము
రావుజూదయ్య ఏ. జి. ప్రభాకరరావు అయ్యగారు తమ వాఙ్మూలములో నిట్లు తెలియజేసినారు. నేను ముక్కళ్ళ ఇంట్లో క్లర్కు పనిచేసి పంపుచున్నాను. కొంతకాలము విద్యార్థిగా భాధికారికి పేరపరచు అప్రెంటిసు గానుంటిని. బిల్లింగు గ్రాంటు కొరకై పంపబడు దరఖాస్తుకోసూడా ప్లాంట్లు, ఎస్టి మేటులకు పంపబడుచున్నాను. గ్రాంటు కాంక్షనుకు పూర్వము ప్లాంట్లు, ఎస్టి మేటులు అంగీకరించుటదలయును. ప్లాంట్లు, ఎస్టి మేటులు అంగీకరించుటకు పూర్వము ఒక పేజీ కట్టడము ప్రారంభించెయ్యవల జరుగుచున్నది కాబట్టియు తెలుపవలయును. నూజివీడు నూజివీడు అధికారముగల సర్కియల్ మేజిస్ట్రేట్ గారికి ఉంటిని. నేను నూజివీడు పాఠశాలను తనిఖీ చేసితిని. ప్లాంట్లు ఎస్టి మేటులు డి. పి. డబ్ల్యు. వాకి పంపబడుచు. వారి యంగీకారమును బడసేపిమ్మట అంగీకార మియును. కట్టడము పూర్తియై దాని డి. పి. డబ్ల్యు. వాకు వ్రాసినతోడనే గ్రాంటు ఇచ్చుటకు ఆవుసరుగా గానున్న యెడల కట్టడము పూర్తికాక పూర్వమే కొంతసొమ్ము ఇయ్యవచ్చును. ప్రతిసంవత్సరము మే నెలకు పూర్వము బిల్లింగు గ్రాంటుదరఖాస్తులను పంపవలయును. మే నెలలో పంపబడుచున్న దరఖాస్తు ఆమోదించబడును. గ్రాంటును కాంక్షతో చేయుటకు కొన్నిచూపములు అనగా రెండు మూడు మాసములు పట్టును. ఇప్పుడు మొత్తముగా సగము గ్రాంటు ఇచ్చుచున్నాను. ఇదివరలో మూడవ వంతు ఇచ్చెడివారు. ఈ మాపు రెండు సంవత్సరముల క్రిందకు జరిగినది ఇప్పుడు గ్రాంటు కాంక్షతో చేయుచున్న సంగతి నాకు తెలియదు. 6 నెలల క్రిందకు నేను పంపిన ప్రయ్యూరున్నాను.

సాక్షియొక్క క్రానుపరీక్ష జరిగలేదు
ఆరవీ మేజిస్ట్రేటు సాక్ష్యము.

బందరు నోనరీ మేజిస్ట్రేటు చిరుగు మైదదు అల్లి సామెయిగారు తనవద్ద రెండు అఫిడవిట్లను 11-1-15, 25-2-15 తేదీలకు ముద్దాయి వ్యవహరించిట్లుగా చెప్పినారు.

రిజిస్ట్రార్ సాక్ష్యము.
తెజనాథ నుంచి రిజిస్ట్రార్ శ్రీరాములుగారు 11-2-15 తేదీన వ్రాసిన 69 నెంబర్ కమ్యూనికేషనులను ప్రయ్యూరు రేపీడును చూచి మల్లిఖార్జునరావు ముద్దాయి కేట రిజిస్టరు చేసినట్లును, 70 వేల ప్రామిషరీనోట్లను తాను చూడలేదనియు, రేపీడు రిజిస్టరు చేయుట వ్యాప్తత కాదనియు, కొందరు రిజిస్ట్రీ చేయుచున్నారనియు సాక్ష్యముగా చెప్పినది.

బాబుంటు రిజిస్ట్రార్ సాక్ష్యము.
బంధు బాబుంటు రిజిస్ట్రార్ ఏ కాంతయ్యగారు తమ సాక్ష్యములో నిట్లు చెప్పినారు.—21-2-1915 తేదీన తన భారస్తా కేసు మా ఆఫీసులో రిజిస్టరు చేయబడింది నావెంటు చూచి మల్లిఖార్జునరావును చూడగానే నేక రేజిస్ట్రార్లు గారు 94 వేల చెల్లించినారు. ప్రయ్యూరు కలెక్టరు భూములు తన భాష వెల్లెబడినవి. ప్రయ్యూరు నుంచి రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసు ను

శ్రీ రాజ ప్రతినిధిగారు

ఉత్తరజిల్లము కాలవరు తెరచుట.

ఈనెల 9 వ తేదీ నూజివీడును ప్రత్యేకపు రైలు బండిలో 85 గడు పంజాబీ (కానక సభ్యులును మరి కొందరును) కొందరా. గోదోయలును మంగలారు వచ్చిరి. డిల్లీ నుండి ఇండియా నోరతులూ కాన్పూర్ వ్యాపక సభ్యులు కొందరు నూజి వచ్చిరి. రైల్వే నెట్టు గవర్నరుగారు శ్రీరాజ ప్రతినిధిగారును సిక్కులతో వేలవేల బుద్ధుల వచ్చిరి. అచటి కరమైలు దూరమున దర్బారు జనమటరు జేరా చేయుచుండిరి. వచ్చినవారు మోటారు బండిల మీద నచటికి వెళ్లిరి. కాన్పూరు నుంచి నేను శ్రీవారి కామధ్యమును సమర్పించింది. బాతీయ గీతమును బాంసు మేళమువారు వాయిచిరి. రైల్వే నెట్టు గవర్నరుగారు శ్రీవారికి స్వాగత మొసంగిరి. పిమ్మట శ్రీవారి యున్నచోటో వేదికమీదికి తీసికొని వెళ్లిరి. వేదికమీద కాన్పూరు మహారాజావారు శ్రీవారికి స్వాగత మొసంగి శ్రీవారు మధ్యమాసనము సభిష్టించిరి. మడితట్టున రైల్వే నెట్టు గవర్నరుగారు మా భాగమున మహారాజుగారు వాసీయైరి. చిఫ్ ఇంజనీరు గారు రిపోర్టును చేసి చిరి. పిమ్మట శ్రీవారు పవస్థ సింవి కామరయ్యగారులకు కాన్పూరు సాంస్కృతికలకును 2 మునుకుల నొసంగిరి. పిమ్మట నుత్సవముతో కాలవలోనికి నీటినివదలుచుకొనియుండెను శ్రీవారు వెళ్లిరి. లిఖితుగా ప్రార్థనము చేసినపిమ్మట శ్రీవారు బయలుదేరిరి. గోదావరి లోనికి నీరు ప్రవహించింది. లావలో గోదావరి మేయెదిరకలా కాలలో చేయబడియొక చిత్రమును కలల యూదుకావలల మొగనునూడించునట్లు నూటం మొదలగు ఇంజనీరు గారు శ్రీవారికి సమర్పించిరి. పిమ్మట సామదాయక ఛాయాపటము లియ్యబడినది.

శ్రీవారి యుపవాస సారము.

ఈమాడు కాలవలో మొదటిదిగు ఉత్తర చీనాబు కాలవను మెరాలయెద్ద 2 1/2 సంవత్సరములకు పూర్వము నేను తెరచితినిగాని ఈపనియంతయు పూర్తియై పిమ్మట జరుగు యుత్సవముకూడా నానుకుటనే జరుగుచు నేను తలంపలేదు. ఈపని పూర్తిచేయుటలో కలిసి కష్టములను నివారించుటలో మాకుబడిన బుద్ధిశక్తిలకు చున్నగువానిని మహారాష్ట్ర చర్యకు బడినపుడు విని గ్రహించుకొని యున్నాను. జిల్లమున దిశాని నీరు కాంక్షియెద్ద జడిన చీనాబునది కాలవల మొగకు కొనిపోబడి లిలిగ్రూరు పరగణా నేత్యమును తుపకాగింపబడ నున్నది యాంత్రికలప్రజల ఎంతవరకు విస్తరించినో మనము దీనినిబట్టి గ్రహింపవచ్చును. ఈకార్యమును పూర్తిచేయుటకు పాటుపడిన యుద్యోగుల చేరులను వాడుగారు వివరించిరి. నేను మహాపూర్వకముగా వారికందరికి వందపములను చేయుచున్నాను. వారందరును పరీక్షించియులే అయినను ఈకాలువల విధానమును మొదట నాలోచించిన సర్జనులు మొదలగు గారును 5 సంవత్సరములు చిఫ్ ఇంజనీరుగా ఈపనిమాదిక ముల్లే గారును 10 సంవత్సరములనుండి వెస్కెనహాలలో నీపనిని చేయించిన కర్చెసు గారును పరీక్షేక ప్రశంస కర్తరు. నేను కర్చెసు గారిచటికి రాగలిగినందుకు నాకు చాల గంతసముగా నున్నది. వామిత్రులకు కాన్పూరు మహారాజాగారు నేడిచటికి విచ్చేరిరి. వారు మొదటి కాల్య క్రిందకున్న 19 మైళ్ల పాటుకుగల భూమిచ్చి ఇది మొదటి ప్రయత్నము. ఈమాడు నడల నీటినిచూడ ఏమి కాలవలకు సమముగా పంచి వెట్టిగారి కర్వసానుల పనులు చక్కగా నెరవేరవు. ఈ కాల్యలకులకు తనకుపరచిన భూమిలో కొంత ఎడారుచూడగలగు భూస్థితియును కర్వసానువారుల స్థితియును భిన్నముగానున్నది. మొత్తముమీద కర్వసానువారులలో చర్యకునకు కర్వసానువారులకును ప్రభుత్వోద్యోగులకును అయికమత్తముండిగాని భవనముగా పనిజరుగ నేరదు. ఈ భారమును వహించిన యుద్యోగులు తమవిధిని చక్కగా నిర్వర్తింతుని సాకు సమ్యకములను. ఈ కాల్యలకులకు అయిక్వర్యాభివృద్ధి కలుగుటయే గాక కర్వసానువారులకును ప్రభుత్వోద్యోగులకును నేమభావమధికమునుననినూడ నేను తలంచెదను. కర్వసానుభావనా యుగదేశముల ననుసరించి విడుదలలోనున్నది. సార్వీల సాకార్యములు మా ఆఫీసులో రిజిస్టరు చేయబడినవి. మా ఆఫీసులో ఇది ఎంతకు రిజిస్టరు చేయబడినో నేను ఎంగు. ఎక్కడ గునుము చెల్లించిన మా ఆఫీసులో రిజిస్టరు చేయబడినది.
రేపు మాద విచారణ జరుగును.

తురుష్క రాజ్యము

ఆంధ్రరాజ్య పరిస్థితులు.

సభాపాద్రీను రాకుమారుడు కిచనప్రభునకు వ్రాసిన జాబు.

కిచనప్రభువు ఇటీవల ప్రభుత్వసభలో తురుష్కల సమరవిధానములను గురించి చేసిన ప్రసంగమును పునఃపఠించు కొని ఏభేద్యముగలనది సభాపాద్రీను రాకుమారు డిట్లు వారికి వ్రాయుచున్నాడు.

మహాప్రభూ!

ఇటీవల మీరు ప్రభుత్వసభలో గావించిన ప్రసంగ మును గురించి వచ్చినంతవఱకు ఈ క్రిందివాక్య ముదహరింపబడినది. "తురుష్కలయొక్క సంస్కారములు వారియొక్క పాద్యాయులగు జర్మనుల దుష్టపద్ధతులకంటె నెన్నియోకెల్లు నుంచినది యొప్పుకొనుట వ్యాయము." ఈ వాక్యార్థము మీ సహజోదార్యమున తెలియజేయుచున్నది. నేను, నావత్తు మువ్వారగు ఆట్టోమను లిబరల్ ఆఫీస్ జన ను కత్తు దారులును ఏక ద్వైత కృతమునకు మాహృదయ పూర్వక కృతజ్ఞతను తెలియజేయుచున్నాము. రాజభక్తి యుక్తులయ్యెను నిరంకుశాధికారము పాలయిన తురుష్క ప్రజల విషయమై యిప్పుడు ప్రమాణముగా మనముల నంతురించుచుండు సామభూతి సాదరములు క్రమ క్రమముగా బలపడగలవని నమ్ముచున్నాము. వైకి మాత్రము మా ప్రజలు మీ కడుగుగ బోయచున్నారేనని నిజముచేత మీరుకు మీ మిత్రులందలియును ఏ యాదర్శ ప్రాప్తికొను పోయచున్నారో ఆయాదర్శ విజయార్థమే మా ప్రజలు లోలోపల కుండుచున్నాడు.

నే నిటీవల తురుష్క ముల్తానుగారి కొకతంతివార్తను బంపి యున్నాను. అందులో యుద్ధాంధమున విద్యాయుక్తులగు తురుష్కహృదయముల నాటుకొనిన ఈ మాదర్శకాంక్షనే తోర్చుచు, ముల్తానుగారియొక్క ముఖ్య యాత్యవర్తముయొక్కయు దిగ్వి చిత్రమునకు నీ క్రింది విషయములను దెచ్చియుండినది. "మిత్రమండలివారి యాదర్శము ఆత్మమయై

ఇకనుండు వ్యవసాయమునకు తీసుకొనిరావడము భూములలో నవీకరణమును లభించుచుండునని నేను నమ్మినను. ఈ ప్రాంతములలోనున్న గయ్యభూములను దొరతనమువారు రైతుల కియ్యవలసియున్నది. మొత్తము విస్తీర్ణములో రెవంతు భూమి మాత్రమే ఏలకుజేయబడును. తక్కిన భూమియంతయును తగిన వారికి నులభములగు పరితులమీద కాంక్షియ్యబడును.

వ్యవసాయభివృద్ధికి నూతనవిధానముల నవలంబించుటకును గుర్రముల మండలను పెంచుటకును ఏలగలనీక భూములకు ప్రతిఫలము మరల కొరతండునట్లును దొరతనమువారి భూములను ఇయ్యదలిచిరి. నిన్ను జాతుల వారును ఆపరాధుల జాతుల వారును మంచిస్థితికి రాగలగుటకు వారికి సయినకులుగాను ఆపరాధాశ్లేషముగాను నేరచేసిన వారికి ఈ భూముల నియ్యదలచిరి. తరతరముగ భూస్వాములుగా నున్నట్టియు ఈ పరగణాకు వచ్చినను లాభము పొందజాలనట్టియు విభాగములవలన జీవితము గడువని స్థితిలో నున్నట్టియు వారు కొందరు గలరు. కొంతకాలమునుండి వారు బీదస్థితికి వచ్చుచున్నారని. వారి రాజభక్తి సాహసములు వారుగా ప్రకటితమైనవి గానవాకి కొంతభూమి నియ్యదలచితిమి.

నేనిప్పుడు చెప్పినమాటల కలన ఉపకారమును ఉచిత నేను చేసినవారికి దొరతనము వారు సహాయము చేయుటలో నేను దీయరని తీవ్రవిమర్శకులు గూడ నమ్ముచున్నను. సంభాషించు కలిగిన తొందరలో వ్యవసాయదారులు చాలా క్షామములగు మెలగిరి విజేతలు టాండ్లలోను దుర్బోధనలను విసరించుటలోను ఆయుధసాములగు ద్రోహులను ప్రాణములకు తెగించి పట్టుకొనుటలోను రక్షారంగమునకు పంపుటకు నైసికుల నుత్సాహమును వీరు చాల సహాయముచేసిరి. కాననే నేను వారికి సహాయము చేయగోరుచున్నాను. ఈ మహామయ తోయములు దేశమును సుఖార్థమొనరించి బీదసాదలకు సంత్వేపిం కలిగించుగాత. ఎట్టి శూరత్వమున కేరగవారు వాసికెక్కి యున్నారో అయ్యది కాశ్యతముగ నీ సంఘమున నిలయునగాక వీరు విజ్ఞానభువనై ఉత్తమమార్గానులై వింగితిక నైతికాభివృద్ధి బడయుదురు గాత యని నేను దైవమును ప్రార్థించుచున్నాను.

నది. అట్టివారిపై పోరాడుచున్నాము. జర్మనుల యాదర్శము లెంతయును లైసవియు చెప్పకయే తెలియుచున్నది. కావున నెట్టిమట్టు వాటిలిసను సరియేనని, దుష్టదర్శ మోహితులగు జర్మనులు మన పక్షమువారై నను ఏరే యోదోయి సభ్య పరాయణులగు మిత్రమండలివారే విజయులు కావలయునని తురుష్క జాతీయు లందఱును కృత నిశ్చయమై యున్నారు. వ్యాయోక బద్ధములగు హక్కులను నిరసించు మృగ ప్రాయములను నణగజారుట గౌరవబద్ధములగు మాకు విధియై యున్నది. కావున మమ్ములకు ఆరెప్పు చేసినను సరియే, మమ్ములను బాధ పెట్టినను సరియే, మాబుట్టులను గొట్టి నేసినను సరియే, కాని యూరపు ఖండహితార్థము కొఱవను స్వభావముగౌన స్వాతంత్ర్యముల కొఱవను పాటుపడుచుండు తురుష్కదేశ భక్తులగు మీరు అస్పృశ్యులైయుండునని ఏద జాలము." అంగ్లేయుల సాంఘికవైతి కాచారములు పరమోత్కృష్టములని తురుష్కసంస్కృతలగుమీరు చాలకాల మునుండి మాసోదకులకు తెలియజెప్పెను, అంగ్లేయులతోడి మయిత్రిని నదృష్టించుచున్నాము. వైసదహరింపబడిన మీ వాక్యములందు నుద్ధించుచుండు భావముగూడ నెట్టిదియోయని గ్రహించుటకు మాకెంతయు సంతోషముగానున్నది. దీనివలన మీదేశముగూడ క్షామాపాతమునున్నది. కాన్ స్టాంటినోపిలు నగరమును పశ్చాత్య ప్రపంచుకు తురుష్కదేశ స్వాధీనములోనే యుంచుటనుంచిని యొమ్మడైయుండు కొందఱు చేసిన సలహాగూడ ఈ మువ్వారబుద్ధి నే వ్యక్తపరచుచున్నది. మఱియు మిత్రమండలివారు ఇంతవరకును వాదించుచుండు అంతర్జాతీయతత్వమునకుగూడ నీ సలహావిషయ మునున్నది.

ఈ సందర్భములో నే నిదిరకొకచోట చెప్పినమాటలనే తిరిగిచెప్ప కొరుచున్నాను. మా ప్రయత్నము లెంతవఱకును లైసన, వానినిపప్పుడు మిత్రమండలివారు తగిలించి పురస్కరించుకొనియుండినను, మూడుసంవత్సరముల క్రితము యూనియన్ క్షి దాకలు అమాత్యవర్తమును తొలగించుచు ఆశ్వా యముగా సాగించిన గర్వ మెటులు మీరపుడు నిరాకరించి యుండినను, ప్రస్తుతరాజ్యాపహర్తలు ఇంతవరకు చెలరేగి తమ యధికారమును నిట్లు చలాయించుటకు యుండి యుండురు అట్లుచేసినచో అంగ్లేయులకును వారిమిత్రులకును హితులగు అమాత్యవర్తము చేపూరియుండును. ఉదాహరణ సంస్కరణాభి మానులునకు ఆస్పృశ్యతనువారు అధికార యుక్తులు అట్టోమను సామాన్యజాతికియును నిలిపి అంగ్లేయుమిత్రమండలికిని బాల్కను రాష్ట్రములకునుగూడ హితవును జేకూర్చి యుండురు.

అట్టిస్థితిగతులే నిలియుండినచో, సర్వయోవారితై యుద్ధపు తలంపు ఆస్తి యో వారి కెన్నటికిని నుండకుండెడిది. ఒకచో సర్వయోవారు యుద్ధము ఆనవరమైనను ఇట్లుటివలెగాక నన్నిహిత దేశములన్నియు సర్వయోవ సాహాయ్యపడియుండును. ఇట్లు తూర్పు కశ్మీరుములు రెండును ఏకమైనచో జర్మనీవారి యెరలోని కత్తి యెరలోనే యుండగనే వారి బలశక్తులు ఈసాటికి నకు గంటుండునా? ఇట్టి కట్టుదిట్టములతోగూడ మాకు యుద్ధము తప్పక పోయినచో, యుద్ధముచేసినను మా మిత్రులగు మీతో పాటు భుజమిచ్చిపోరాడిమా యాంతరంగిక సామభూతివ్యక్తపరచి మీరును సంతోష పెట్టియుండుముకదా! కానిగుర దృష్టకలంబునవాడు తలయెత్తిన "యూనియను అండ్ ప్రోగ్రెసు" కక్షి దారులు జర్మనుల అధికారములచే ప్రోత్సహించబడుటయే గాక, చెప్పబొంత గొల్పునేమో గాని, "అంబైటి" పుభువులుగూడ ఆక్షి దారులను ప్రోత్సహించి, మాజ్యస్వాతంత్ర్య మీదియుగా మిత్రమండలి మైత్రినినిభిషించిన మమ్ములను నుజేతు జేసివారు.

పోనిండు, ఏకాగ్రముల చేతనైన నేమి పుస్తకసంగ్రామమును వారింపలేకపోతిమి. అయినను, ముందుకైనను జాగ్రత్త పడుట మంచిది ఈ ప్రార్థితములందు స్థిరకాంతిని నెలకొల్పుట మునునినచో ప్రబలమర్పణ రాజ్యసమీకరణ వ్యాయము ను సమగ్రముగా సాగించవలయును. ఈ వ్యాయస్థానార్థము సంస్కరితములగు నులబెట్టుట యావశ్యకమై యున్నది. ఇతియే కాక, తురుష్కమును భేదించి వారివారియోజన దీర్చు కొని విచ్చిన్న మొనర్చినచో, ములవ్యవహారములు సంధికాశ్చ అందుచుండును. దీనివలన కలుగు ఆరాజకములవలనను, అంతర్జాతీయతై వ్యవహారములవలన మొదటిబాల్కను యుద్ధపర్యవసానముగ వాటిలియున్నట్లే యిప్పుడును వాటిలగలవు.

పుస్తకసంగ్రామారంభమున మా తురుష్కలకు ఏకాగ్రమిత్రులగు మీ ప్రభుత్వమువారు "మేముజేయు యుద్ధము తురుష్కప్రభుత్వమువైస గాని తురుష్కప్రజల పయనగాను" అని నుడివిసమాటలు, తురుష్క మహానీయుల కృతజ్ఞతను బడసినది.

ఇప్పుడిప్పుడు తలస్థరాజ్యములకును మిత్రమండలికిని జనుచున్న అన్యోన్య సందేశములలో తురుష్కరాజ్య విభా మొకవరకుగా తలంపబడుచున్నది. "యూనియను" కక్షి దారుల చేతులలోనుండియు, జర్మనుల చేతులలోనుండియు తురుష్కమును విడిచించి రక్షించుని పాటుపడుచుండు అట్టోమను దేశభాంధవులగు అస్పృశ్యులకు ఈవిభాగవృత్త వ్యవయ కంటకముగ నున్నది. ఈవిషయమై అస్పృశ్యములు చాల మంది నన్ను ఆశీగివారు. కాని మిత్రమండలి హితార్థమున గోరునట్టి నేనే ఈప్రశ్నలకు సంకృష్టికముగు జవాబునుజేసిన వియలేకపోయినాను. ధర్మ సంరక్షణార్థము తురుష్కములో పాటుపడుచుండు వారి కిట్టి యసంధృమములను సంతాకరము. మనలోటుపాటులు అవలొచనములను కనపెట్టి "యూనియను అండ్ ప్రోగ్రెసు" కక్షి దారులు, జర్మనులును సానబలయుతులగుచున్నారని. దీనివలన పుస్తకమున మనకును మనమిత్రులకునే గాక, మమ్ములకుగూడ మనకు నష్టకారణ మగు నే మోయని భయపడుచున్నాను. బ్రిటిషు గర్వ మెటువారికిని మా "లిబరల్ ట్రిక్సీ" కక్షి దారులకును ఏకీభావముకదిరి, యిరువురుకులసి ఏక కార్యవర్తమును నిర్ణయించుకొనియుండినచో, ఈసాటి కష్టమే కాన్ స్టాంటినోపిలులోని అధికారస్వాములు మారకుండురా! అట్లు కాన్ స్టాంటినోపిలులో అధికారస్వాములై మారియుండినచో, బాల్కనులను లన్నియు పూర్తిగ ప్రాగభిమానులయి యుండునుకదా! నకల మానకకొటియొక్క హితార్థమును మిత్ర మండలివారి విజయమున నెఱువడియున్నది. మిత్రమండలి విజయముతో మాలిబరల్ కక్షి దారుల విజయము వికృతమై యున్నది కావున లోకహితార్థము యికముందైనను మనయిరువుర ము సమానాభిప్రాయ మేర్పడునుగాతమని కోరుచున్నాను.

అస్పృశ్యముల విషయమై తమను వాదించిన సాదర వచనములకు నుజేయుకమారు సమస్యకు లొంగించు సఖి పాద్రీను.

ఏభేస్సు, 28, నెవ్రెంబరు, 1915

బొంబాయి శాసననిర్మాణ సభ.

శాసననిర్మాణసభవారు ఈనెల 9 వ తేదీని సమాజేశమైరి. దేశభాష పాఠశాలలో అంగ్లేయభాషను నేర్పించ దొరతనమువారు మార్గదర్శకులు కావలెను గా. ఉపాధిని గాని తీర్మాన మంగీకరింపబడెను. దేశీయవైద్యము చేయుచున్నట్టి వైద్యులకు అట్టివైద్యము నడిపించు వైద్యశాలలో వైద్యఉద్యోగులగు నుండ ననుమతించునట్లు 1912 సంవత్సరము బొంబాయి వైద్యశాసమున సవరింపబడినదని తీర్మానమును గోర కామట్ గారు పఠించిరి. ఈ తీర్మానమునై బలమగుచున్న ప్రారంభమైనది. సర్వజనరణ లయన్నగారి తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా వాదించిరి. ఆయుర్యేదవైద్యము తాలూకులోపముల నన్నిటియు వివరించుచు పాశ్చాత్య వైద్యశాస్త్రముయొక్క లాభముల మీరు వింకి చేసిరి. ఆయుర్యేదవైద్యము ముమా 2000 సంవత్సరముల నుండి నమ్ముచున్నది. గాని ఈవైద్యము అభివృద్ధికొందలేదు. ఆయుర్యే వైద్యశాస్త్రమును బోధించు విధానమును కనుగొనుటకై విగధికశ్రమ దీసుకొనుచుండిరి. బొంబాయి గాని పాఠశాలలో కొన్ని ఏర్పాటుల నొర్పినగాని అది శాస్త్రబోధక మున కర్హముకాదు. బోధాగోహాద నిట్టి ప్రతిష్ఠాపనుకలదు. ఈపాఠశాలయొక్క సుఖముల మీరు వివరించి పాశ్చాత్య వైద్యవిధానముల మీరు విపులముగా తెలియబరచిరి. తదనంతరమున తీర్మాన విషయమున తమయభిప్రాయముల మరల కొందరు సభ్యులు తెల్లడించిరి. తీర్మానము నంగీకరింప దొరతనమువారు సన్నద్ధులై యుండిరిని దొరతనమువారిజేతులను నెపపడు గారు కలికిరి. తీర్మానమునై వోట్లుతీసికొను నవసరమున తీ గర్వముగా రొక చిన్ని పుస్తక మొనరించిరి. ఆయుర్యేద పుస్తకమున దేశీయములెల్లడించిన ఆశ్రియము మీరు సభ్యుల కెఱుపబడిరి. తీర్మాన మంగీకరింపబడినది. వైద్యశాసమున సవరణ చేయబడెను.

మెకానికల్ ఇంజనీయరు కావలెను

కళాశాలయందు మెకానికల్ ఇంజనీయరుంగు నేర్పుటకును, నెర్కు-మాఫ్ కనులను జూచుటకును ఒక మెకానికల్ ఇంజనీయరు కావలెను. తమయొక్క యోగ్యతలను తెలియపర్చుచు ప్రీకాసి పాలుకు ధరఖాస్తులు పంపవలెను. ఆంధ్రజాతీయకళాశాల, మచిలీపట్నం.

విషయము క్రమము.

ప్రభుత్వము	2
వివిధ వార్తలు	3
మహావీరు ప్రభుత్వము, శ్రీరాజ్యపరిపాలన	4
శుభము, రాజ్యము	5
ప్రభుత్వము	
బొంబాయి శాసన నిర్మాణసభ	6
విజ్ఞాన సాంకేతికము	7
విశ్వసనీయమైన గ్రామము	
విశేషము	8-9
ఇంగ్లీషు తంత్రము	10-11-12-13
గాలులు	14
రామచంద్రపురం ముగియబడినది	15

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ డిసెంబరు నెల 10-వ తేది
శుక్రవారము.

బొంబాయి శాసన నిర్మాణసభ

సిన్న నేడు బొంబాయిలో సమావేశమయిన రాష్ట్ర శాసన నిర్మాణసభ యొకవిధముగా ప్రాంతవర్ణములోని ఇతర శాసన నిర్మాణసభ సమావేశములకు బుద్ధి గరవుచది యున్నది. ముఖ్యముగా మనరాజధాని యీ సభాఫలములను గమనింపదగి యున్నది. ఇటీవల మారాజధానిలో జరిగిన శాసన నిర్మాణ సభా సమావేశమున గురించి వ్రాయునప్పుడు అనధికారులకు బట్టిన గతి వివిధముగా దెలియవరచితిమి. ప్రభుత్వము వారి ప్రతినిధు లెంతగట్టిగా తమతమ సాగనలెనని పోరాడు చుండునదియు సూచితిమి. ప్రాంతకాలపు ప్రజాస్వామ్య కరత్వము దృఢతరముగా మన యధికారసభ్యుల నానరించి యున్నదని తేటపరచితిమి. బొంబాయిలో సంపూర్ణముగా నవీనపరిస్థితులుకానవచ్చుచున్నవి. అనధికార సభ్యులు తెచ్చిన తీర్మానములలో మూడువిధముల మూల సూత్రములను వెకలించు మూడు తీర్మానములు కలవు. అందులో మేము మొదట పేర్కొనదగినది ఇక్కడ దేశమునంతయు కలవరపరచియుండునట్టి వైద్యకర్తలకు సంబంధించినది. బొంబాయి రాజధానిలో మనరాజధానిలోకంటె ముందే మెడికలు రిజిస్ట్రేషను శాసనమేర్పడినది. అవిధమున బొంబాయి మనకు మార్గదర్శకము కాగా శాసనమును విపరీతోపయోగమునకు బెట్టుటలో వైద్యపరిషత్తువర్షడి పర్వడక ముందే మనరాజధాని ప్రోవమాపున వైసది. ఇచ్చట డాక్టరు కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారికి కలిగిన యన్యాయమునకు దరువార బొంబాయి రాజధానిలో ఆయుర్వేదప్రతిష్ఠాపనలో సంబంధము కలవానికి కష్టములు కలిగినవి. ఎత్తైనను బొంబాయి రాజధాని వారు కార్యపరులు. చురుకు తగిలీతగులక మును పే ప్రతికార మొక్కనిమేషమున చేసికొన ప్రయత్నించినారు. మెడికలు రిజిస్ట్రేషను ఆక్టలో పదునొకొండవ నిబంధన మన ఆక్టలోని నాలుగవ నిబంధనలోని రెండవ భాగమునకు పోలిక కలది యొకటి కలదు. మన నిబంధనా భాగమును నిక్రింద నిచ్చుచున్నారము.

“ఇష్టానుసార మిచ్చే చందారే కేవలధానిగా గల్గి నది కాకటి ఆస్పత్రుగా నేమి, అనైలముగా నేమి, ఇప్పుర్యురీ యా నేమి, డిస్పెన్సరీగా నేమి, రైయంగు ఇక ఆస్పత్రుగా

నేమి, కేనిలాను, ఫిజిషనుగాగాని, సర్జనుగాగాని, ఇతర మెడికలు ఆఫీసుగాగాని లేదా హెల్త్ మెడికలు ఆఫీసుగా, నోవాకలి ముందుటకు, రిజిస్ట్రేషన్ వైద్యకర్తలనుగాక రిజిస్ట్రేషన్ ఎదురు ఆయాచనభతో నూడిన గవర్నరుగారి ప్రత్యేకపు కాంక్ష కలతోనప్ప, అప్పుడు కాకుడను.” బొంబాయి ఆక్టలో రిజిస్టరు కానినానికి నర్తక విచ్చుటకు ఆగోచనసభతోకూడిన గవర్నరు గారి కైనను సభికార మియ్యబడి యుండలేదు. ఈ స్వల్పభేదముతో రెండు నిబంధనలును రిజిస్టరు కాక పోయిన పాశ్చాత్య వైద్యునికి కూడ అధికార స్థానములను విషేధింప నేర్పడినది యనుట స్పష్టము. ఈ రెండును ఎచ్చటను ఇతర వైద్యకర్త తులనానికి సంబంధించిన ప్రశంసయే లేదు. కావున ఇతర వైద్య కర్తలకును ప్రభుత్వము వారికిని లోకలుబోధులకు సంబంధ ముండరాదను మూలాభిప్రాయమునే ఈ నిబంధనలు చేయుబడినవి. ఈ మూలాభిప్రాయము మన రాజధానిలో కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారి విషయమున చక్కగా వ్యక్తమయినది. దీనిని సకాలమున చేదించి నైచుటకు బొంబాయి శాసన నిర్మాణసభలో గా! కామత్తుగారు తీర్మానమును తెచ్చి ప్రభుత్వమువారు అచ్చటి ఆక్టలోని 11-వ నిబంధనను సవరింప గోరిరి. “హైందవపద్ధతుల ననుసరించి వైద్యము సమవలకు ప్రతిష్ఠాపనలో అవి మ్యునిసిపాలిటీలకు చెందిన నై నను లోకలుబండునకు జేరిననై నను ప్రభుత్వము వారి యనుమతికి లోబడి హైందవపద్ధతుల ననుసరించి వైద్యముచేయు వైద్యులు వైద్యాధికారులుగా నుండవచ్చును.” అనునదియే యీసవరణ. ఇందులో కల యర్థమును గ్రహింపవలెను. హైందవ పద్ధతి వైద్యులయములను మ్యునిసిపాలిటీలును లోకలుబండువారును స్థాపించి పరిపాలింపవచ్చును. దానిని సమవుటకు మ్యునిసిపాలిటీవారు గాని లోకలుబండువారు గాని హైందవ పద్ధతుల ననుసరించి వైద్యముచేయు వైద్యుని నియమింపవచ్చును. ఇతడు రిజిస్టరయినవాడై యుండిన నుండవచ్చును. రిజిస్టరు కానివాడైనను కావచ్చును. ఒకవేళ రిజిస్టరయి హైందవ పద్ధతిప్రకారము వైద్యముచేయుచు నున్నవానిని అతడు తనపాశ్చాత్యత్యకర్తలని వైద్యము ప్రత్యేకముచేసికొనుచున్నను మ్యునిసిపాలిటీవారు ప్రభమాధికారిగా నియోగించి రెండవ మూడవవారిని సామాన్య లగు రిజిస్టరుకాని మన వైద్యులను నియమించినను నియమింప వచ్చును. ఇట్టి పరిస్థితు లొదవు నప్పుడు మా వైద్య పరిషత్తువారు ‘కవరింగు’న కేమి నవీనవ్యాఖ్యానము చేయుదురో చూడవలసి యున్నాము. ప్రభుత్వమువారి యనుమతి కానలే నను పరత్తు ఉన్నంత మాత్రమున, వారెట్లను పలుకవచ్చునోమో యను శంక యున్నంతమాత్రమున, మూలాభిప్రాయమునకు నష్టము రాదు. ఈ తీర్మానము నంగీకరించుటలో బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు హైందవపద్ధతు లున్నవనియు వానికి సహాయము చేయదగిన దనియు అందులో పని చేయువారల కకారము కలుగరాదనియు నంగీకరించిన వారయినారు. బొంబాయి సర్జను జనరలు గారు ఈ తీర్మానమునకు నెమరొడ్డుచు ఎంతో దూరము ఆయుర్వేద వైద్యము వైద్యమే కాదని నిరూపింప జూచుటయు సర్జను జనరలుగారిని ప్రోత్సహించి బొంబాయి ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక

సభ్యులు గా! పెక్కుదూరము తీర్మానము నంగీకరించుటయు ఆ ప్రభుత్వపు జనహితత్వమును బ్రకటింపుచున్నది. రెండువేల యేండ్లకింది పద్ధతి ఆయుర్వేదమనియు నది యభివృద్ధియే కా లేదనియు ఆ పద్ధతిని సక్రమముగా నేర్పుట యెట్లా యని యాలోచించి యాలోచించి తమకు దారి కాన్పించ లేదనియు మున్నగు నెన్నిమాటలు సర్జను జనరలు గారు చెప్పినను సాగలేదు. అచ్చటి ఫలమే మన రాజధానిలో ప్రతిబాబితము కాగల దేని కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారికి నన్యాయము చేయుటలో మన వైద్యపరిషత్తు కండితులు పెట్టుకొనిన యాశ లన్నియును నచిరకాలమున భగ్నము కాగలవు. ‘కవరింగు’నకు ప్రస్తుతము పట్టియుండు చిత్రావస్థ తొలగి పోగలదు. హైందవ పద్ధతులకు విజయము సమకూర గలదు. పెట్టుడు ప్రభువుగా రీ విషయమున నేమిచేయుదురో యెదురు చూచుచున్నాము. బొంబాయి శాసనసభలో నా మోదింపబడిన రెండవ ముఖ్య తీర్మానము మన పరిశ్రమలకు సంబంధించినది. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు పరిశ్రమాభివృద్ధి నిషయమున సలహా ఇచ్చుటకు అధికారాధికార సంఘము నేర్పరచినారని ఇదివర కొకపర్యాయము వ్రాసితిమి. అంతకంటెను ముఖ్యతర మూలబీజము గా! గోడ్బలేగారి తీర్మానముచే నైవబడినది. కనరా జిల్లాలో కాగితమునకు గానలసిన గుజ్జుపరిశ్రమ ప్రజా ప్రయత్నమున నడువబడవలసిన దనియు అనసర మగునెడల ప్రథమావస్థలో ప్రభుత్వము వారు రైల్వేలకు నిచ్చివరీతిని వడ్డిగేరంటి యియ్య పలసినదనియు కోరిరి. ఈ తీర్మానమును ప్రభుత్వము వారంగీకరించినారు. అలాగా నింతకాలముగా హైందవభూమి యంతటితోకూడ మేమును నేవిషయమున నిరంతరము మొరపెట్టు చుంటిమో ఆపరిశ్రామిక సారక్షణ విషయమున ప్రాథమికపద్ధతికి బొంబాయి ప్రభుత్వము వారంగీకరించినా రనుట స్పష్టము. గేరంటిపద్ధతి సంతక్షణపద్ధతులలో సామ్యతనుమైనదే యెవను సారక్షణపద్ధతి మాత్రము నిజము. అనిర్బంధ వ్యాపార దేవతకు సరిపడనిదియు నై యున్నది ఈ దేవతభారము ఈమాత్రమైనను హైందవభూమికి తగిపోవుట మిక్కిలి యానందింపదగిన విషయము. క్రమముగా తగిన సంతక్షణ కొంతకు కొంతయైనను రా (లదనుటకు ఇది సూచన. సారక్షణమూలాభిప్రాయమును నీరీతిగా నంగీకరించుటే గా! బొంబాయి ప్రభుత్వాధికారులు కాగితపు గుజ్జును గురించి విచారించుటకు ప్రత్యేకోపసామముచూడ నియమించినారు. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు గా! గోడ్బలేగారును నీసందర్భమున మిక్కిలి ప్రశంసార్హులని ప్రత్యేకించి వ్రాయవలసినదనియే లేదు. గోడ్బలేగారి మరియొక తీర్మానము మూడవముఖ్య తీర్మానము. అది పబ్లిక్ వర్క్సు శాఖకు అనగా నిర్మాణశాఖకు సంబంధించినదియే యెవను యూరోపీయను హైందవ సామ్యమును బలపరచునదిగాన జేరువరచి పేర్కొనదగి యున్నది. ఆ శాఖలో అప్పుడు సబ్జిక్ నేటని లోయరు సబ్జిక్ నేటని రెండుపశాఖలు గలవు. అప్పుడు సబ్జిక్ నేటని నుద్యోగములు యూరోపీయనులకు హైందవులకు నియోజ్యబడుచున్నను ప్రాంతమున నియంబడు జితము యూరోపీయను

లకు ఎక్కవగను హైదరాబాదు తక్కువగను నుంచు వచ్చినది. ఈ విధము మాన్యువలసినదని గొట్టే లేగా రుపచారిం. ప్రభుత్వమువారు దీనికి ప్రతికూల్యము కలిగించిరి. ఈ విధముగా ననధికార సభ్యులు స్వదేశ వైద్యపద్ధతుల కంగీకారము కొనుటలోను విశ్రాంతి సంతోషము మూలబి ప్రాయమునకు ప్రభుత్వమువారి యొక్క సంతోషమును బలపరచుచు చేయుటలోను బాంబాయి శాసనసభ్యుల సహాయమున నొక్కట కొంచె మించుచుచుగా నొక్కనాడే విజయము లున్నాడు. మా యనధికారుల కిట్టి కారణమును మాస్థానిక ప్రభుత్వమువారు ఎన్నడితురో!

చీనా జపానులు.

ఇటీవల చీనాలో ప్రజాసత్తాకమును మార్చి మరల రాజ్యసంస్థాపన చేయవలయునని యూని కేగారి యనుమతిపొంద గాకున్న వారికిగంటి నిడనైన ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవని తెలియ జేసితిమి. యూనికేగారి కుమార్తె కడచిన రాజ సంతతిలోని పురుషుని పెండ్లాడు నని పరిస్థితి వార్త యాయాహతు బలము నిచ్చుచున్నదని సూచించితిమి. నేటికినీయు వార్తలలో జపానునకును చీనాకును నీ విషయమున నుత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరిగినట్లును జపాను ఏదియోసలహా యిచ్చి నట్లును స్పష్ట మగు చున్నది. చీనావారు రాజ్య సంస్థాపనవిషయముననిచ్చినజవాబు సందేహస్పదముగా నుండినదట! అందుచేత తా మిచ్చినసలహా నైనను స్వీకరింతురా లేదా యని జపానువారు ప్రశ్నించిరి. చీనావారి ప్రత్యుత్తరము బయట పెట్టుటకు వీలు లేదనియు కాని చీనాలోనియుద్ధమును జాగుమీద కాని జరుగనని మాత్రము చెప్పువచ్చుననియు జపానునకు సంబంధించిన విదేశ మంత్రి రాజ్యాంగసభలో నుడిచి యున్నాడు. ఈ యుత్తరప్రత్యుత్తరములకును ని మాటలకును నర్థ మెంతోదూర మరయవలసినదని లేదు. చీనా మరల రాజుచే పరిపాలింపబడ గలదు. యూనికే యే ప్రభువు చక్రవర్తి కావచ్చును. అట్టి మార్పు కలుగు తరుణము జపానునకు వ్యభిచారము. ప్రక్కననుండు నీ మహాశక్తికి నేదో తృప్తికలిగిన గాని యూనికేగారి యభీప్రాయ నెరవేర జాలదు. ఆ విషయము విమర్శలో నున్నది. ఇంతలోపుగ జర్మనీ యొక్కటిగూడ జపానునకు సహాయము చేయ నారంభించినది ఇది బుద్ధి పూర్వకముగా చేయు సహాయముగాదు. హాస్పద్యప్రతితో చేయు సహాయము. చీనాలో యూరోపు జాతులు గల రేపుకట్టము లెన్నియో గలవు. యూరోపుజాతులకు చీనాలో రైల్వే లేమి వ్యాపార మేమి పుష్కలముగా నున్నవి. అందులో నిదివరకు జర్మనీ యుండినది. ఇప్పుడు దానివలె తగినదని అంద రెరుంగుదురు. కాని బ్రిటిషు ప్రెంచి వారును నితిరులును నెప్పటివలెనే యున్నారు. వీరికి వరపతియు కీర్తియు తగ్గుదల లేక ప్రపర మానముగా నున్నవి. వీరి ముఖ్యస్థానములలో 'క్యాంటన్' ఒక్కటి. ఈనగరమున నిరుపది లక్షల ప్రజ యున్నదనిన ఈనగరముతో చీనాలోనిముఖ్య పట్టణములకు దివ్యులుగా వ్యాపార మార్గములు కలవనిన నిది యెంత ప్రముఖమయినదియు నర్థము కాగలదు. ఇంతటి గాకున్నను హాంగ్ కాంగు, మాంఘే, పూచో, సింగ్చో, నాకొంగు, అను రేపులు చీనాతీరము పొడవునను స్థాపితము లయి యూరోపియను జాతులకు ముఖ్యముగా

ప్రెంచివారికి ఆంగ్లేయులకును నిలయము లయి యున్నవి. ఈపట్టణములలో అల్లరికల్గిచుట, చీనా వారిని ఆంగ్లేయులమీదికి కవయించుట కర్తవ్యమని జర్మనీ పన్నుగడులు ప్రారంభించినది. మాంఘేలో జర్మన యల్లరిని గురించి మాచడువరులు ఇటీవల చదివితే యున్నారు. ఇంకను అల్లరులను జర్మనీ తలపెట్టినదనుటకు సందేహములేదు. ఇటీవల ఆంగ్ల రాజ్యాంగసభలో చీనాలోని యల్లరులను గురించి యుగళ ప్రభుత్వమువారి వత్తుమున "చీనాలోని అల్లరులనుగురించి ప్రభుత్వమువారు బహుభాగ త్త లో విచారించు చున్నారని ప్రత్యుత్తర మిడ బడియెను. ఈప్రత్యుత్తరమువలననే జర్మనీ పారసీక ములోపల్లరులు పెట్టినట్లే చీనాలో పెట్ట చూచు చున్నదనుట విశేషమయినది. ఇంకను ఆంగ్ల ప్రభుత్వ మువారాగించి చుండగనే జపానీయుల హక్కులను సంతోషించుటకు అనేకయుద్ధనాకలను ప్రయోగముచేసి మాంఘేని జపానుపంపివేసినది. జర్మనీ బలము నున్నయెడను అల్లరికి లోప ముండకపోవచ్చును గాన మిత్రమండలిలోని ఇతర రాష్ట్రములు తమ సర్వలాభములను జపాను కనిపెట్టుకొర కొర నైనను కోరవలెను. తగినవిధమున నైనను చేయవలెను. జపానుతో సంప్రకరించుకొని మిత్రమండలివారు ఈప్రాంతమున పనిపాగింతురని నమ్మవలసి యున్నది. ఆర్థిక పరిస్థితి లెచ్చబలము వేరుగానుండ ఈవిధముగా చీనా రాజ్య స్థాపనోద్యమమును జర్మనీవారి యల్లరి పోకిరితనమును రెండును జపానునకు చీనాలో రాజకీయమునకూలములను కలిగించు నమస్థులుగా పరిణమింపినది. పరిణామ ప్రవాహమేమేమిఫలములను గల్గించునో చూడవలసి యున్నాము.

జపానుభవాములు.

పంజాబులో నీటివనతి నిర్మాణమును మిక్కిలి ఎక్కువగా జరుగుచున్నది. ఎడమలై నీరుగానని భూములకు సింధుడికి నుపయోగము పంచుటలలోనుండి కాలువలు తీయబడుచున్నవి. ఒక్క ఉపనదిలోని నీటిని మరియొక యుపనది కాలువకు వదలుచున్నారు. ఇట్టి పనితీరులను నొక్కటిని మన రాజప్రతినిధిగారు నిన్నటికినీడు ఉపయోగించి రీతియను నదిని చీనాబాకావలె ప్రేరి. ఆసమయమున హార్డింజి ప్రభువు గారు చేసిన యుపయోగములను నూతనముగా కర్మకుని యొందబాలకుండనస్థులకులై వచ్చనివరపులనీగలగొప్ప భూభాగముల ఏర్పిగా పంచిపెట్టబడునదియు వ్యక్తమయినది. నేటియుద్ధమున వీరవరులై పోరుచుండుచునైందనయోధులు ఈభూములలో ననేకములకు స్వాములుగా తలపెట్టబడినారు. వీరికి తగిన సదుపాయము లొనర్చుటకు బోయరు వారికావల అవసరముకావలసినదానికావలసినవిధములను జపానుకు ఈవిధముగానే యితరప్రాంతములను పరిశీలు తీర్చడగలవు. సామ్రాజ్యసంరక్షణకు రక్తమును ధారపోసిన హాకూరుల కి ప్రతికారము చేయకగితే యని ఏ హైదరాబాదు ఆంగీకరింపక యుండగలదు? యుద్ధభటులకు తరువాత సంకారంపర్యముగా భూస్వాములై యుండినవారు అనగా జపాందాని కుటుంబములవారు తలపెట్టబడినారు. నిమ్నజాతులను దొంగగుంపులును కూడ ప్రభుత్వమువారి యాలోచనలో నున్నారు. వీరి కందరికినీ సదుపాయములతోగా మిగిలిన కొంతభాగము ఏలములో నమ్మబడును.

తుర్కీ ప్రముఖుని వ్యాత.

ఎకవరుపాషాగారి పరిభ్రమ తుర్కీలో వెలుగుటకునే నీటికినీడు తుర్కీకి కొంచె మించుమించుగా జర్మను యజమాన్యులు ప్రాప్తమయినది. ఎకవరుపాషా విశ్వభ్రమ్యంపనకుకర్మ కంకణముగట్టినకత్తుకు చేరినవాడు. ప్యాసిఫిక్ జలలో బాగ్రిత్రిగా తుట్టించి నిర్దమచేసికొని మెల్లగా సలోనికా చేరుకొని 1908 వ సంవత్సరమున అబ్దుల్ హమీదులై తిరుగుబాటునన్న పరిశ్రమకు గుల్తాను విడవవచ్చునని స్థాపించిన నాయకులలో నొక్కడు. ఈతనికత్తుకు విశ్వాభివృద్ధుల కత్తుయనిపేరు. వీరికృత్రిక యొకటిగలదు. అందులో కొందరు ఉదారతనపాతు లున్నారు. వారిలో నొక్కడగు సాబా హుద్దీసరాగొమరును ఇటీవలకెదినద ప్రభువుగారుతుర్కీ

స్థానిక వార్తలు

వక్కిళ్ల దాఖలు:—ప్రధాన న్యాయమూర్తి యు న్యాయమూర్తి శేషగిరి అత్యున్నతము నిన్నటిలోబా జి. రాజగోపాలముగారి హోదా క్రిందగా దాఖలు చేసికొనిరి.

చెన్నపురి సంక్షేప్త లేఖనము:— ఈనెల 18 - క లేదే సోమవారము సాయంకాలము 6 గంటలకు యాసంఘమువారి సాంకేతిక సభ జరుగును. అప్పుడు 1916 సంవత్సరం కార్యనిర్వాహముల ఎన్నుకొన బడును.

కెలెను హైస్కూలు తిరువల్లికే:— ఇది కను నిలిపి పెట్టబడిన యీ పాఠశాల ప్రైవేటిపాఠ్యమంటు వారి ప్రదర్శనము రేపు జరుగును. గా|| రెడండు బార్డి పిటెం డ్రిగ్గ యం. ఏ. గారు అధ్యక్షతను వహించుదురు.

సుగుణ విలాసభ:— ఈనెల 12 - క లేదే ఆది వారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు కల్వరియాపల్లికువ లలో యాభవారు పెళ్ళుపియ్యుచే రచించబడిన "అన్యాయకీర్తి" అనునాటకమును ఆంగ్లభాషలో ప్రదర్శించుదురు.

చెన్నపురి మహాజనసభ సంఘము:— ఈనెల 18లేదే సోమవారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు వైసంఘ మువారు రాజోపు బాంబాయికాంగ్రెసునకు పరినిధులను నెన్నుకొనటకు తమసభామందిరమున సమావేశమయ్యెదరు.

దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మసమాజము:— ఈ నెల 12-వలేదే ఆదివారము సాయంకాలము 6 గంటల నెం. 97 అన్నాపిళ్లవీధి ఉపాసన మందిరములో కె పున్నయ్యగారు "అల్పముల అధికృతక" గురించి ఆంగ్లభాషలో ఉపన్యసింపెదరు.

యస్. యస్ స్వామియ్యధర్మపరిపాలన సభ:— రేపు సాయంకాలము 6-30 గంటల నెం|| 38 కచ్చాలేశ్వరకు ఆగ్రహారము భగ్మ శివచారియారు మతమున బ్రహ్మశ్రీ ఆరు దాచలశాస్త్రిగారు వివేకమాధానునియందు గల విషయ మును గురించి ఉపన్యసింపెదరు.

భొండమండలము తులవ వెల్లార్లు పాఠశాల కమిటీవారు:—రేపు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు నెం 361 టంగనాలవీధిలో యీ పాఠశాల 61-వ సాంకేతికోత్సవము జరుగును. అప్పుడు విద్యార్థులకు బహుమానములు పంచిపెట్ట బడును. గా|| న్యాయమూర్తి వి. యం. మాట్సుట్రాటరుగారు అధ్యక్షతను వహించుదురు.

డాన్లెల్లు యుద్ధము. అందను దిశంబరు 9 - డాన్లెల్లులో పరాను వారిక ఆయధికాలకు చేర్చివేసిరి.

సెర్వియారంగము అందను దిశంబరు 9:—సలోనికా-యుద్ధరంగమును సంకచిత మొనర్చుటకు శీతకాలానుగుణ్యముగ స్థలమున చేరుటకును పరానువారు డెమికపుర తీరభాగమునుండి వెనుకకురావలసి వచ్చినది. సెర్వియారా కి రోడ్డుకుట కిటుల చేయవలసినదని. అని ఈనెల 7 క లేదే సోమవారమునాటి విలేఖు ప్రాసెను. డెమికపుర కంటెనను గొట్టమును పరానువారు చేర్చివేసిరి. పరాను నేలు క్రిత క్రితముగ పరానుగ వెనుకకు వెళ్ళుచున్నది- సామగ్రిలన్ని యు తీసికొని పోబడినది- బలము తీవ్రముగ గుండ్రము వేయ లేదు నూతన స్థానములపై మార్పులు కొద్దిగా వడలిరి.

యొక్క వీరగుణముజర్మనీ వీరగుణమునకంటె సెర్వియారుకు గుల న్యాయవంతమని తల్పిన వాక్యమును పురస్కరించుకొని ఆంగ్లవల్లికలలో నొకదానికి వ్యాసినయు త్తరమును మరియొక హాట ప్రకటించితిమి. తుర్కీలో జర్మనీయజమాన్యమునకును హ్యముగా జూచుపక్షమువారు—ఇప్పుడందరు తుర్కీవ్రజము అతడునుకే చేరివారకుల న్యాయము—ఏవిధముగా నా లోచించు చున్నారనుటకు ఆలేఖయే విశేషపరచుచున్నది. కావున మా వ్యాఖ్య యనవసరము. చతుర లా లేఖను గమనింతురు గాక యని కోరుచున్నాము.

బరోపా మహా సంగ్రామము

ఆంగ్లేషమున ప్రజలు వేలకొలది సేనలో చేరవచ్చుట

అంగ్లేషానాకను ముందుట—అమెరికావారు జర్మనులకు లేఖనంపుట

బెలియములో వరదలు—కందకములలో బుజములబంటి నీరు

జర్మనుల విషవాయు యంత్రము వాతననుగుట

ఇంగ్లండు

బ్రిటీషువారి యోధులు ముందుట.

లండను, డిశంబరు 9:— ఇగ్నీను అను బ్రిటీషువారి యోధులను పీట్రాసాఫోయాను ఇటాలియావారి వేధ పడవయను యుద్ధవేయబడెను.

హాంకుమార్ కళానులు.

హాంకుమార్ రను బ్రిటీషు ఓడలోని కళానులలో 38 కు దొరికిరి.

పైనికులు కుప్పలు తేప్పలుగ జేరుట.

లండను, డిశంబరు 9:— కొన్ని దినములనుండి పైనికులను జేర్చు స్థలములందు జనులు గుంపులుగుంపులుగ నుండుచు వచ్చిరి. అందునను నిన్నటిదినమునను గుంపులు అంతకుముందెన్నడు నుండలేదు. సమాజాచేసీకొను గుమస్తానులు వైద్యులును పనిచేయులేకపోయిరి. లండనులలోని కివారులలోనున్న పానములనుండి వేలకొలది జనులు తేచియున్నారని నడిరేయిని వార్తలువచ్చెను. గుంపులం దల్లరులు లేకుండ రక్షకభటులు చూచుచున్నారు. నాలు రాష్ట్రములందలి కొన్ని పానములందు రాత్రింబగళ్లు పైనికులు జేర్చుకొనబడుదురు.

ఇదివరలో 30 లక్షలమందిని జేర్చుటకు సెలవొసంగి యుండిరికద. ఈసెల 15-వతేదీన మరెయ్యక 10 లక్షలమందిని జేర్చుకొనుటకై ఆస్పిత్రియగు పార్లమెంటు సభికుల యనుమతిని తేదెదకు.

గుర్రముల సరఫరా.

లండను డిశంబరు 8:—యోధులకు గుర్రముల సరఫరా విషయమున మిలిటరీ క్రేజు వర్ధిల్లక క్రింద నియోగింపబడిన సంఘసభ్యులు కను యభిప్రాయమును వెల్పుచు కొన్ని ఏర్పాట్లుల చెప్పిరి. మండికపుగుర్రముల బెయటట్ల కొన్ని ఏర్పాట్లులను చెప్పిరి. ఈ ఏర్పాట్లులమూలమున కాల క్రమమున సాలునకు ఒత్తుపానముల ఖర్చుచేయవలసియుండును. కృషి సంఘమువారి ఖర్చుతక్కువకుల నకు నరించి ఈ పాలునందు 26500 పాక్షలు ఖర్చు చేయవలెనని. దీనిబట్టియేగా పాలు నకు లక్ష పాక్షలు పై సంఘమువారి ఏర్పాట్లులతో ఖర్చునని జేలుచున్నది. ఇంత ఖర్చుచేసినకు ఖండజేతనులవారు ఖర్చు చేయు మొత్తములను బట్టిచూచిన నిడి బహుస్వల్పమని సంఘ సభ్యులు చెబుచున్నారు. కావలసిన ఖర్చుకు వెనకకు దోర్తి యుట కుప్రము కాదు. కాంతి సయముల కయారులతోనందు పైనికుల సంఖ్యయును ఆకృతుల సంఖ్యయును హెచ్చింపవలయుననియు సంఘ సభికులు కూచించిరి.

నావికా సంఘమువారి ప్రకటనము.

లండను డిశంబరు 8:—ఆస్ట్రీయావారి ప్రకటనమును గూర్చి నావికాసంఘము వారిట్లు ప్రకటింపుచున్నాడు. రెండు దినముల యోధులు మాత్రము మునిగిపోయెను. వీరిలో నొకటి 390 టన్నుల బరువునుమాత్రమే దీసికొనిపోగలుగును. మరికొన్ని చిన్న ఓడలను మునిగిపోయెను. మెట్టుమీదనున్న ఫిరంగుల విషయమే మనవారు చెల్లినది నమ్ముటకు వీలులేదు. ఫ్రెంచులను అంతర్గామి ఒడ్డు దగిలియుండగా ఆస్ట్రీయావారి యుద్ధపు బోడవైబడెను ఇటీవల ఆస్ట్రీయావారు తాముగ వేధ పడవను ముంచితిమని చెబుచున్నారు. నిజముగానిది 30 టన్నుల బరువును దీసికొని పోగలుగు గల్గి వారోయను వడక.

హైందవకూలీలస్థితి విచారణకర్తలు.

లండను డిశంబరు 8:— ఆంధ్రాను, విజయనగరముల ఫిరంగిదళములకు ఇండియావొరకనము వార్షికోపాధి కానున్నసభలో సర్ వాకరియ గారడిగిరి.

ఆంధ్రాను గారు ఫిరంగిదళములకు రమంతతామె తెల్లరి.

విజయనగారి విషయమున వాకరియము తెలియదు అని చాంబ్లెట్ గారు చెప్పిరి.

కపర్దలా మహారాజుగారు.

లండను డిశంబరు 9:— వీరు కరాకుయద్ధరంగమునకు వెళ్లి వచ్చిన పిమ్మట రీ లక్షల ప్రాంతల విలువగల కరాకు ఋణపత్రములను కొనిరి.

మరణము.

లండను, డిశంబరు 9:— వైఫేతు ఫిలిప్సుగారు మృతి నొందిరి తెలియుచున్నది.

మిత్రమండలియుద్ధ కార్యనిర్వాహక సంఘము.

లండను, డిశంబరు 9:— ఫిల్లుమార్షలు సర్ జాను ఫ్రెంచులలో సర్ విలియం రాబర్ట్సును జవరలు సర్ ఆస్ట్రాల్జును కి గార్లు ఆంగ్ల ప్రతినిధులుగా వాసంఘమున నున్నారని పార్లమెంటు ప్రజలసభలో ఆస్పిత్రియ మంత్రిగారు నడిచిరి.

శత్రు దేశ వ్యాపారము.

లండను డిశంబరు 9:— శత్రు దేశములవారివారికి చేరిన వారును వారి సహవాసము కలవారును విదేశములలోనున్నను వారిలో నుండ నెట్టి వ్యాపారమును చేయరాదని కానించ వలెనని రాబర్టు సెసిలి ప్రభువుగా రొకతీర్మానము నువసాదించిరి.

కర్నలు సర్. ఆర్థరు లాలీగారు.

లండను డిశంబరు 9:— తాత్కాలికముగ లాలీగారు కర్నలుగా నియమింపబడిరిని గెజెటులో ప్రకటింపబడినది.

ఫాన్సు

ఫ్రాన్సులోని పైనికులు చలివాతబడుట.

లండను డిశంబరు 8:—చలివలన గలుగుచున్న వాధ విషయమున బ్రిక్సింపగా పైసెంటుగా రిట్లు జవాబు చెప్పిరి ఫ్రాన్సులోనున్న బ్రిటీషుపై: కులలో నవంబరు 27 తేదీతో నంత్యముగ వారముదినములందు 770 మందికి చలివలన పాదములు బబ్బుకలిగెను. ఇకమీద నీయగృత తగిలినవారి సంఖ్య తగ్గునని కోరుచున్నారు. తొడలవరకును సరిపోవునట్టి రబ్బరుతో చేయబడిన పాదరక్షలు విశేషముగ సంపాదించి. ఇంకను పంపబడును.

ఫిరంగి యుద్ధములు.

లండను డిశంబరు 9:— హాంకు-ఈదినమున మునుపటి కంటే శాంతముగనున్నది ఆస్ట్రాలియాను ఫాంపెసిలోను ఫిరంగియుద్ధములు జరిగెను. ఫాంపెసిలో తీవ్రముగ జరిగెను. నొకైకట తూర్పున మనము కరగోళసమర మొనర్చి ముందుకు పోతిమి. ఆగ్లోను మూడులకు చుట్టూ తెలింకూతుడద క్రతువులు విషవాయువు నుండునట్టి తొట్టి ఫిరంగుల వారు తేసి ధ్వంసముచేసితిమి—పదివేలముడు గులయెత్తుననుండి ప్రాంతి వారి విమానమొకటి జర్మనీయనిమానమున కెదురుదజములవరకు సమీపించి ఫిరంగిని బ్రయోగించి తరిమెను. జర్మనీయుల విమాన మంటుకొని ధ్వంసమయ్యెను. జర్మనీయైమాకు లిరువురును మరకందకములందు బడిరి. ఆం ఫ్రె:టింపబడెను.

విజయ రంగమున వరదలు

లాహోరు, డిశంబరు 9:— విజయ యుద్ధరంగమున వరదలచే శత్రువుల కధికముగ శ్రమ గలుగుచుండెనని ఒక బెలియను ఉద్యోగి చెప్పెను. నీటి యయగుటచే వారు తమ సానముల వెక్కిరింపి పడలుకొనిరి. విజయ రంగమున వానము విడువక కురియుచుంటున్న కందకములు నీటిచే నింపబడుచున్నది. నీటిని తోడుటకు యంత్రము లావయోగింప బడుచున్నది. అయినను లాభము లేకపోయెను. మొత్తముపై కందకములన్నిటిలోను నిలువెత్తునీరు బురదకలదని విజయ రంగము

నుండి నురలిన జర్మను సైన్యము చెప్పుచుండిరిని సరిమాడ్డున నున్న విలేఖరి వ్రాసెను. పై ఆంకముల అయ్యు బెల్జియములో నున్న విలేఖరి సెంట్రల్ న్యూస్ పత్రికకు తెలియజేసెను.

యమ్య

యమ్యచక్రవర్తి.

లండను డిశంబరు 8:— టెట్రాగ్రాను—యమ్యచక్రవర్తి క్రిగారును యువరాజుగారును సార్ స్కాస్కోనుండి బయలుదేరి రంగరంగమునకు పోయిరి.

ఇటలీ

ఇటాలియావారు ముందునకు పోవుట.

లండను డిశంబరు 8:— రోమ—మునుముందు ఫిరంగుల తీవ్రముగ బ్రయోగించి టెట్రా, టెర్రానోలో కనుచు లందు కాల్యంబులువైబడికాని బెంటి నే వారిసోదించి వెనుకకు గొట్టితిమి. కాగోపీతభూములందు మనకాల్యంబులు తట్టుదలతో శత్రువులవైబడి పోరుచున్నాడు. మాంటుసార్ మిశేరన వత్తరభాగమున నిన్నటిదినమున మనము శత్రు కందకములలో బలియచుకు నొకకందకమును 6 ఖయిదీలను కొంతపానుగిరి వశపరచుకొంటిమి అని ప్రకటింపబడెను.

సర్వీయ

మిత్రమండలి వెనుకకు పోవుట.

లండను డిశంబరు 8:— పారిసు— మిత్రమండలివారు క్రిగోలక్కు పొంతమున విడిచిపోయిరి వారు డెమిర్ కాపు కనుమదద్దుకున్న తమస్థానములకు పోవుచున్నారు. ఇవ్సో వీరు శత్రువుల నెదుర్కొనగలరు. జవరలు మరెన్ సేనుగారి వైద్యముతో నగపాలిదివరకే బల్గేరియాలో బ్రకేరించెనని తెలియుచున్నది. వీరు యమ్యవారి నెదుర్కోలేక స్త్రీలనిట్టావద్ద నున్న మిత్రమండలిపై బడుచుపో తెలియదు. అని తెలియుచున్నది.

బల్గేరియను జర్మనుసేనలు మొనాస్టరుగో

ప్రవేశించుట.

లండను డిశంబరు 8:— వీధెక్కు—బల్గేరియను పటాల మొకటియు, జర్మనుపటాల మొకటియు మొనాస్టరునగరమును బ్రకేరించెనని గ్రీకువొరకనమువారు ప్రచురించిరి.

గ్రీను

గ్రీను మిత్రమండలివారల యొకపబడిక.

లండను డిశంబరు 9:— సలొనికా—గ్రీను మిత్రమండలి వారు చేసికొనిన యొకపబడిక ప్రకారముగ నేర్పాట్లులను చేయుటనుగూర్చి ఆంగ్లకరాకు పైనికోద్యోగులతో వాలోచించుటకు గ్రీను సైన్యాధికారిగృహమండలి యుద్యోగు లిరువురు సలొనికాకు వచ్చిరి.

జర్మని

ఫ్రె పీలుగా పట్టుకొనిన ఆంగ్లేయులను

జర్మనులు బాధించుట.

లండను డిశంబరు 9:— జర్మనీలో నిర్బంధవాసము నుండి విడుదలదీసి 23 గ్లకు నికలాగులకు ఆంగ్ల సైన్యమును ౧౧౦౦ మంది సామాన్యాంగ్ల ప్రజలను ౧౦౦ మంది నల్ల వారును ఆంగ్ల దేశమునకువెళ్లుచు బుష్కింకునకు వచ్చిరి. వీరుచినిగిపోయిన బట్టలను కట్టుకొనిరి. ఆంగ్ల దేశమునుండి వచ్చినజర్మను సైనికులు మంచి వచ్చునివున్న బట్టలను ధరించియుండగా వీరిరీతినిపి గుడ్డలనుధరించిరి. పైఫోయారు జ్యరయరచ్చివపుకు వీరందరను చాలశ్రమపడిరి. ౧౬౦౦ మంది జ్యరయరలన చనిపోయిరి. వారిలో కొమంది ఆంగ్ల యుద్ధవిద్యుదలలో నీవ్యాధికి చికిత్సచేయుటకు ఖయిదీలుగా పట్టుకొని ఆంగ్ల దేశపు డాక్టరులు వెల్లిరి. ఆచటవారిలో ముగ్గురు చాతులైరి.

జర్మనులకు మరల ఋణము

లండను డిశంబరు 9:— ఆమ్స్టర్ డాం— 1915-వ సంవత్సరమున కిదివరకు చేయబడిన ఋణముగాక మరల 100 కోట్లమార్కులను బడులుచేయుట కనుమతించవలెనని జర్మను రాష్ట్రాంగసభవారిని కోరుదురని బెర్లినులో రాజకీయవిశేషములను బాగుగా నెరింగివారు కొందరు తెలిపిరి.

అర్చి

అంజన్మలలోనినైన కార్యములు.

అంధుడు, దీక్షింబరు 8:—అంజన్మల సాహసరైగ్యమును వాంఛించు సంతోష మొదలైనది. వీరున్న ప్రదేశమునం దలిపోరాటముల తీవ్రమగుచోరాట మియ్యదమున నిదివరలో జరుగలేదు. యుద్ధమున మనకు విజయపొంది యగువరకు మన ప్రైవిటుల పోరుటకు నిశ్చయించి కొని యున్నారని నేనునమ్ము యున్నాను. అని అంజన్మలకు శ్రీరాజుగా రంపక సందేశమును కిచ్చెను ప్రభువు. నల్లపొలీలో నుండగా వారికిని కేడిందిరి అంజన్మలైన కార్యములకు కిచ్చెను ప్రభువును తమ యానందమును దెలిపిరి. నేను స్వయముగ మీరల వశవరకు కొని రక్షింపుమన్న స్థానములను జూచువరకు మీరు మేలైన మృదముతో నిట్టి యైగ్యసాహసములతో నింటి కార్యము లొనర్చిరిన నాకు దెలియలేదు అని కిచ్చెను ప్రభువుజెప్పెను.

అమెరికా.

బోయియెడ్ వాక్ పేపర్లు:

అంధుడు దీక్షింబరు 8:—వాషింగ్టన్- బోయియెడ్, వాక్ పేపర్ అను వారలను జర్మనీచక్రవర్తి క్యుముగ నియోగించియుండుటలను వీరి నెండులకు విజయనంపునతో దెలియబరచుచున్నారని దేశాంగకాఖవారికి దెలిసెను. అయినను జర్మనీచక్రవర్తిని మరల వీరిని కుకకు విజయనంపుకు కంగికిరించె నని తెలియుచున్నది.

కమ్యూనిస్టు యను చమురు పద.

అంధుడు దీక్షింబరు 9:—వాషింగ్టన్- కమ్యూనిస్టు యను ప్రాండర్డు ఆయిల్ కంపెనీ వారి యొడను బట్టుకొని యుక్రేడియా దీక్షింబరులోయిరిన రోములో అమెరికా వారి రాయబారి దేశాంగకాఖవారికి దెలిసెను. కమ్యూనిస్టు యేమైనయు నెరికిని దెలియదు. ఈ యొడ అలెగ్జాండ్రీ యాకు బోవుటకు 2 వ తేదీని జనోవానుండి బయలుదేరె నని రోములో ప్రకటింపబడెను. కమ్యూనిస్టువారు రక్షింపవలసిన దని నేనుచు నంపిన వార్తను గ్రహించినయొడవా రీవిషయమును చెప్పువరకు దెలియదు. ఈ యొడ వారు గ్రీసు బ్రిటీషు యొడలను విడిచి వెంటనే ఆ తావునకు బోయెనుగాని వారి కేమియు నగడలేదు. న్యూయార్కులోని ప్రాండర్డు ఆయిల్ కంపెనీ యుద్యోగియు లాయెడవారల కొన్ని విషయములను దెలియుండునని అనుచున్నాడు.

అంగోనా నౌకను ముంచుట.

అంధుడు, దీక్షింబరు 9:—వాషింగ్టన్—పెరిసిడెంటు విల్సన్ గారిలో కాలోచింది లానింగుగాను జర్మనులకు శత్రువు వాగిరి. లూసిటానియా విషయమున జరిగిన ట్లాంస్టము జరుగకుండ నేయనలెని అమెరికావారు తలచుచున్నారని ఢిల్లీ గతులు చాల కోపనీయుగ నున్నరని యున్నద్యోగియులు తలచుచున్నారని. శత్రు పంపబడినవిమ్మట మధ్యధరాసముద్రమున అమెరికానౌకలపై దురల గుండ్లు కాల్యుబుటచే విషయము విషయగుచున్నది.

అమెరికా దేశమందలి సుఖము.

అంధుడు దీక్షింబరు 9:—వాషింగ్టన్—ఇసుపదారులు.

ఉత్కల, ఇసుము, ప్రత్తి మన్నగునవి సమృద్ధిగ నున్నవనియు పంటలు భాగుగాపండినవనియు ఆదాయము భాగులదనియు భాంచులు చక్కగా పనిచేయుచున్నవనియు తక్కిన అన్ని దేశములవారి కన్న అమెరికావారి ఆర్థికస్థితి అనుకూలముగ నున్నదనియు 219 కోట్ల 80- లక్షల డోలర్లు (బంగారు నాణెములు) నిలువయున్నది. ఇంతమొత్తి మిదివర కెన్నడును నిలువయుండ లేదు. అంగ్లదేశము, దక్షిణాఫ్రికా, కెనడా, ఆస్ట్రేలియాలనుండి రాకవినసామ్య త్వరలో చేరి యీ మొత్తము కను హెచ్చుగదని వార్షికపు రిపోర్టుందు కోణాగారమంత్రి వివరించెను

జపాను

జపాను రాజ్య విచేతనంత్రి.

అంధుడు దీక్షింబరు 9:—టొక్యో—చీనారాష్ట్రములోని రాజప్రభుత్వాంగోళనమును గూర్చి చీనావారి సగిన సమాఖ్యాపిగవ్యముగలేదు. ఆకారమున జపానువారి సగిన సుఖా నారాజ్యమువారంగికిరించిరి అని జపానువారు వారి నడిగిరి. చీనావారిచ్చిన సమాఖ్యాపి బహుపుచ్చుకొడని అంశమైయున్నందుల కంతయు చింతించుచున్నాను కాని

ఈ ఉద్యమవిప్లవాదులను కొంత తదవ్రుతములు కాని చింతించుచున్నారని మాత్రము తెలియచుచున్నాను. ఈ ఉద్యమమునకు సంబంధించిన వారి విషయమును గూర్చి చర్చించుచుండిరిని జపానుదేశ పార్లమెంటు సభలో విచేతనంత్రిగారు నడిపిరి.

చీనా

మాంగైలోని యల్లరులు.

అంధుడు దీక్షింబరు 8:—టొక్యో—మాంగైలో అల్లరులు జరుగుటలను నచ్చటన్న జపానీయులకు వారిహక్కులను గక్షింపుటకై జపానీయులు కలగ కేసికొని చున్నారు. అప్పుడే జపానీయుల యుద్ధపుటోపల నేకములు కచ్చిరి.

ధిల్లీ

యుద్ధ వార్త.

ధిల్లీ దీక్షింబరు 8:—పాకిస్తాన్ మాత్రము రిట్లు తలచి వార్త నందిరి.—తాము వివేకము చేతియని జర్మనీవారు ప్రయోచించిరి. బల్గేరియను కెకొవాను ఆక్రమించుకొనిరినియు, పై వెలెకు దక్షిణమున మాంటి నీగ్రియు నుట్టడింప ఆస్ట్రీయావారు వారిని తిరిమి వేసిరియు ఆస్ట్రీయావారు ప్రయోచించిరి. మొన్నానీగునకు పశ్చిమమునకున్న రియాన్న బల్గేరియను లాక్ మించుగొని వారు ప్రకటించిరి ముయ్యో నేన ఆక్రమింప వోవుచున్నది. వేరొకటి డిబ్రా నాక్రమించు కొని పుస్తతము ప్రొగ్రెస్సివే దాడిపోవుచున్నది.

తూర్పు గెలిషియాలో టూర్ను భూమునకు దక్షిణమున 85 మైళ్ళు దూరముననున్న బుక్జానే ప్రదేశమున రెండుసార్లు శత్రువులు తమకుల నెరించి పరాజయమునొందిరిన రహ్యవారు ప్రయోచించిరి. తక్కిన చోట్ల ముఖ్యముగ విశేషము లేవియు లేవు. మొవెకులో ఫిరంగిదళ యుద్ధము, కందకములలో పోరాటము జరిగెనని వరాసువారు ప్రకటించిరి.

పరాసువారు గ్రీసువారి యుద్ధమున జొరవనిగాని, తాటప్రయును వీడవలసినదనిగాని కోరలేదనియు ప్రైవిటుల న దప్రటకు స్వాతంత్ర్యమును కోరి అందుకు సరియైన సౌకర్యముల నిదివరకే వ్రాత మూలముగ పుచ్చుకొనిరినియు పరాసు మంత్రి ఏభ్యుస్ వరకును తెల్లడించెను. గ్రీకులు సమయ మొనరింతురని పరాసువారు తలచియుండిరి. కాని వారి తలపులు న్యూర్నబెర్గమున, నెహినికాలో పరాసు ప్రైవిటులంటే జర్మనులకు ఇచ్చింది కలుగుచున్నది. సర్వీయావారి నేన పూర్తిగ నంత మొందలేదు. ఇంకను 200,000 మంది ప్రైవిటులు గలరు వీరు శత్రువుల ప్రక్కను బల్లెలులై యు యున్నారు.

ఆంగ్ల పరాసు మంత్రుల యాలోచన.

అంధుడు దీక్షింబరు 9:—పరాసు దొరతనమువారిలో కాలోచిందిలకు సర్ ఎడ్వర్డు గ్రేగారును కిచ్చెను ప్రభువు గారును నిన్ను పారిను నగరమునకు తెచ్చిరిన వర్తా సుఖము వారు పోకటించిరి.

రహ్యముంత్రిలు.

అంధుడు దీక్షింబరు 9:—పారిసు—రహ్యరైగ్య కార్య నిర్వాహక సంఘాధ్యక్షుడగు ఆర్మిరలు రోజిజు గారు పారిసు నగరమునకువచ్చిరి. నేను మధ్యాహ్నము యుద్ధసంఘ సభకు కలిగిరి.

పార్లమెంటుసభ.

పార్లమెంటుసభకు 81-1-1917 వరకును అములో నుంచుటకు పార్లమెంటు ప్రజలసభలో సర్ జాన్ ప్రెయసు గా రొక చట్టము నుపపాదించిరి. ప్రైవిటులకు నానికులకును నూడ వోటుల నిచ్చుటకు వీలుకలుగును. త్వరలో పశ్చిమ యుద్ధనాక్రమల పుత్తికినమును పోకటించుట కే గొప్పబుచేయ బడునని ప్రెయసు గారు నడిపిరి.

మెక్సికోలో కరంజాగారిదొరతనము నాంగ్ల దేశమునా రామోదించిన రాబర్టు సెనియర్రువుగా రనిరి

పారిసు ప్రకటనము.

అంధుడు దీక్షింబరు 9:—పారిసు—సంపేటలో జర్మనుల కందకములపై ఫిరంగులు తీవ్రముగ కాల్యుబడినవి. ఒక ఆయుధకాల పేర్చివేయబడినది. సోయెకులో పరాసువారు జర్మనులను తలపడి వెళుకకు తరుముచున్నారని. అగ్లో-ఫలో పరాసు వారికి నిన్న గెలుపుగలిగినది. జర్మనులు ముందటి కందకము నొకటిమాత్రమింకను ఆక్రమించిరిగాని అది పూర్తిగా ధ్వంసమైనది.

వృత్తాంతములు

కేష్మీయుల రాజకుమారుడు:—శ్రీహరిసింగుగారు తమ సొంత ధనమునుండి 1½ లక్షల రూపాయలను చెరు విమానముల కొను నిమిత్తము దొరతనమువారి కొనిరి.

మా సర్ ఆలి ఇవామ్ గారు:—వీరునిన్నటి మధ్యాహ్నమున బొంబాయి నగరమున చేరి. భయకమయిబుట్టెనురలో వీరు అదివామసు ఇంగ్లాండునకు వయనచుచురు.

ఒక జమీదారుని మరణము:—విస్సన్న పేటజమీదారులు మోతేంకజానునకు అచ్చయ్య గారు తమ 49 వ కన్యకమున కీర్తిశేఖరైరిని ఒక విలేఖను మువేర వ్రాయుచున్నాడు.

రంగుల అయ్యకము:—గుర్త పెన్ ఫిల్స్ నాకలోనినకు కొన్ని రంగులు నిన్నటిదినమున బొంబాయిలో చేరినవి నేన బడెను. ఈ రంగులు మిక్కిలి హెచ్చుధరలకు అయ్యక వయ్యెను.

అయోధ్యాగోపీలో ఖండే ఇనుపదారి:—రాయవ్యయిన పదారి డిస్ట్రీక్టులో మెటిన్ నూపంటిండ్లెంటుగ పనిచేయుచున్న ఎ. కార్మిక్ గారు అయోధ్యాగోపీలో ఖండే ఇనుపదారి బడిచేయబడిరి.

రైల్వేల ఆదాయము:—1-4-15 మొదలు 27-11-11 తేదీ వాటికి ఇనుపదారులలను వచ్చినసామ్య 1914-15లో ఈ నెలలలో వచ్చిన సామ్యకన్న రూ. 101,18,599 హెచ్చుగా నున్నది.

అయ్యవారి బాతరు:—బందరునకు నుచురు అరుమై దూరములోనున్న వెడన యన గ్రామములోనినధ్య జరిగెన అయ్యవారి బాతరులో 2500 గొరెలను, 2 దున్నపోతులు: కధించిరి మువేరనొక విలేఖను మువేర వ్రాయుచున్నాడు.

దిగ్విజయ సమాజము:—ఈసంవత్సరమున వైశవాజు వారి వార్షిక సభ బొంబాయి నగరమున 25 తేదీనుండి 28-తేదీవరకు జరుపబడును. సభవిషయముగ ఏర్పాటులు జరు బకుచున్నవి. ఆసిటి నెంటుయ్యగాన, జెరరాజదాసగారు ఉన్యాసముల నొనంతురు.

“మహారాట” “కేవర్” పత్రికల సంపాదకుడు:—పత్రికల సంపాదకుడగు కెల్గూరుగారు క కెల్గూరు విక్టోరి అలివాదులకును మితవాదులకును మరల నైకమత్తము కలిగి: టకు వీరు వంగరాష్ట్రమునకుండే దేశమునచోజసభా యకులతో ముచ్చటించుచున్నాడు.

రొంగలు జేబాలయములోని విగ్రహము నూడడియుట అంబనమద్రములోని పుకహో త్రమాలయమున రొంగలు చొబడి నగలు దొరకనందుక విగ్రహమును వెకలింది అద్దబంధ కాలమున చేయబడిన కొన్ని బంగారు మెడివానెకులకు దొరించుకొనిపోయిరి పోలిసువారు వాకబు చేయుచున్నారు.

దొరతనమువారి యుద్యోగులు:—దేశీయమహాజనసభ. భారతిదేశీయ మహాజనసభా సమావేశములకు దొరతనమున ఉద్యోగులు ప్రతినిధులుగ గాని ప్రేక్షకులుగ గాని వెళ్లుకొడదని బొంబాయిదొరతనమునా వాసనసభలో వి. పటేలుగారి ప్రశ్నమున మత్తరమిచ్చిరి.

మహమ్మదు సులేమానువారు లై సెన్సులేకుడా 15 రూపాయల వెలగల కొత్తను తనవద్ద నుంచుకొనినాడని వారునాడు జోరావారు పోలిసుకొట్టులో కేసుచేయ: నది. ఈ యద్దాయి సోదరు డింకోకడు ఎస్. ఎస్. వెంగ అనుస్తీమరుమీద కెప్ట్రా నాకరుగానుండి లిఖమ్మును తీసికొనవచ్చునాడని తెలియుచున్నది.

నిర్వ.ధనివాసము జేయబడిన శత్రుదేశీయులు:—అహమ్మదునగరములోని యుద్ధకై దీల స్థానమునుండి 4 శత్రుదేశీయులు (1 జర్మనుదేశీయుడు 3 ఆస్ట్రీయులు) పోయిరిని తెలియవచ్చినది. శరీరాకృతి మున్నగు వివరము దొరతనమువారి గెటెటులో ప్రయోంపబడెను. రింగెర్ వా (24 సంవత్సరములు వయస్సు) పోలిట్టుకు (82) వార్డు ను (27) మాలకు (24) ఈ కై దీలపేరు.

ప్రైవిటుల సమకూర్చినట్టి:—బార్డి అగ్లో-ఫలో: ఏకపుత్రికయైన మిస్ గ్లాడిస్ ప్రోగారు ప్రైవిటులకు సమకూర్చుటలో మిగులశ్రద్ధతీసికొని పనిచేసిరి. కందకముల ప్రైవిటుల సౌకర్యముల సమకూర్చుటకామె పాటుపడి ఒక నేర్పరచి. “సమయోచితము” అనునది ఆమెయొక్క 2½ లక్షలమంది ప్రైవిటులు ఆమెకు కృతజ్ఞులై యున్నా

THE GREAT WAR.

Unprecedented Recruiting in Britain.

THE 'ANCONA' OUTRAGE: AMERICA'S NOTE TO AUSTRIA.

Floods in Belgium: Trenches Shoulder high in Water.

GERMAN SUFFOCATING GAS RESERVOIR DESTROYED.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

Rush of Recruits.

Clerks and Doctors Unable to Cope with Applicants.

LONDON, December 9. There have been enormous crowds at the recruiting stations the last few days, and yesterday broke records. The registering clerks and doctors were unable to cope with the applicants. Messages at midnight from the recruiting stations in London and suburbs reported that hundreds, and in some cases thousands, were then waiting to be attested. The Police were regulating the crowds. Some recruiting offices in the provinces are kept open day and night. It is expected that Mr. Asquith on the 15th instant will ask the House of Commons to sanction a million addition to the three million men already sanctioned.

Messrs. Andrews and Pearson's Visit to Fiji.

Question in Parliament.

LONDON, December 9. In the House of Commons Sir John Rees asked whether the deputation of Messrs Andrews and Pearson to Fiji had been ordered by the Indian Government. Mr. Chamberlain replied:—I understand that Mr. Andrews' visit to Fiji is private. I have no information regarding Mr. Pearson.

Sir A. Lawley.

LONDON, December 9.—Sir Arthur Lawley is gazetted temporary Colonel.

Enemy Trading Bill.

LONDON, December 9. Lord Robert Cecil introduced a Bill empowering the extension of restrictions regarding the enemy trading to persons of enemy nationality or association outside enemy territory.

British Representatives on War Council.

LONDON, December 9. Mr. Asquith announced in the House of Commons to-day that the British representatives on the Allies' War Council were Field-marshal Sir John French and Generals Sir William Robertson and Sir Archibald Murray.

A Maharajah's Subscription to French War Loan.

LONDON, December 9. The Maharajah of Kapurthala on returning from his visit to the French front subscribed half a million rones to the French war loan.

A British Steamer and Italian Barque Sunk.

LONDON, December 9. The British steamer "Ignis" and the Italian barque "Pietro Sofaro" have been sunk. The crews were saved. The Helmsmuir's Crew.

Thirty-eight of the crew of the British steamer Helmsmuir have been picked up.

Work of Anzacs.

The King's Message and Lord Kitchener's Eulogy.

LONDON, December 9. While in Gallipoli Lord Kitchener delivered to the Anzacs a message from the King expressing His Majesty's high appreciation of their unflinching gallantry through fighting as hard as any yet seen during the war, and expressing complete confidence in the determination of our men to assist in carrying the war entirely to a successful termination. Lord Kitchener expressed his own appreciation of the wonderfully good work of the Anzacs. It was not until he himself had seen the positions captured and held that he was able fully to realise the magnitude of the work accomplished in such good heart and imbued with such grand spirit.

The Supply of Horses.

Lord Middleton's Committee's Report.

LONDON, December 9. The report of Lord Middleton's Committee on the supply of horses for military purposes makes a series of recommendations for increasing suitable breeding, involving an annual outlay which will possibly eventually reach a hundred thousand per annum compared with the expenditure this year under the Board of Agriculture's present scheme of £26,500. The report points out that on this is small compared with the expenditure of continental Powers. It would be false economy to defer action. The recommendations include an increase of the army's horse and peace establishments.

Frostbite Among Troops in France.

LONDON, December 9. Replying to a question regarding the prevalence of frostbite, Mr. Tennant said that in the week ended November 27th, there were 770 cases of "Trenchfoot" among the British troops in France. It was hoped greatly to reduce the number. Large quantities of rubber thigh boots had been sent and more were being sent.

The Admiralty's Statement.

LONDON, December 9. The Admiralty statement regarding the Austrian communique says only two small steamers, one of which is of 390 tons, were sunk; also a few small sailing vessels. The information concerning the land guns is doubtful. The "Fresnel" was attacked while she was aground. The latest Austrian communique speaks of sinking a very large sailing ship. This is actually the "Gallinara" of thirty tons.

Obituary.

LONDON, December 9.—The death is announced of Mr Stephen Phillips.

France.

CONTINUED ARTILLERY ACTIONS.

French Advance by Grenade Fighting. Success of French Aeroplane.

PARIS.—A communique says.—The day has been comparatively quiet. Artillery actions occurred in Artois and Champagne and were especially violent in the latter. We advanced by means of Grenade fighting east of Souain. Our batteries between Argonne and the Meuse demolished near Bethincourt a reservoir for suffocating gas. A French aeroplane at a height of ten thousand feet, chased and shelled, at a range of twenty yards, a German machine which caught fire and exploded. Both German airmen fell into our lines.

Russia.

The Tsar and Tsarevitch.

LONDON, December 9. PETROGRAD. The Tsar and Tsarevitch have left Tsarskoe Selo for the front.

Italy.

The Italian Advance.

Strong Enemy Entrenchment Captured.

LONDON, December 9. ROME.—A communique says:—After intense artillery preparation the infantry attacked our positions in the Ledro and Terragnolo valleys, but were completely and immediately repulsed. On Carso our infantry continues resolute and aggressive. As a result of a brilliant action on the northern portion of Monte San Michele yesterday we captured a strong and extensive entrenchment, 146 prisoners and a quantity of material.

Greece.

"Entente's" Arrangements with Greece.

Greek Officers at Salonika.

LONDON, December 9. SALONIKA.—Two Officers of the Greek General Staff have arrived to arrange with the British and French military authorities details with reference to the understanding reached between the "Entente" and Hellenic Governments.

Serbia.

Enemy Regiments in Monastir.

LONDON, December 9. ATHENS.—An official Greek announcement says that one German and one Bulgarian regiment have entered Monastir.

Allies Retiring to Prepared Positions.

Mackensen's Army in Bulgaria.

LONDON, December 9. PARIS.—It is reported that the Allies have evacuated the Krivolak sector and are retiring in good order to prepared positions at the Demir Kapu Pass, where they will be able to offer effective resistance. It appears that half of General Mackensen's army has already crossed into Bulgaria, but it is not known whether to oppose the Russians or to attack the British and French at Strumnitza.

TELEGRAMS.

Japan.

China and Monarchical Movement.

LONDON, December 9. TOKIO.—In his speech before the Diet the Minister for Foreign Affairs said:—"China's reply to the representations with reference to the monarchical movement being ambiguous, we inquired whether it implied acceptance of the advice tendered. I regret that the reply was confidential, but I may say that some delay in the execution of the scheme is contemplated. The matter is now being discussed among the Powers interested."

The Disturbance in Shanghai.

Japanese Prompt Measures.

LONDON, December 9. TOKIO.—It is understood that, in view of the disturbances at Shanghai, Japan is taking measures to protect Japanese residents and interests. Several Japanese warships are already on the scene.

Belgium.

Inundation in Belgium.

Trenches Shoulder High in Water.

LAHORE, December 9. LONDON, December 8th.—A Belgian official says that an inundation of considerable extent is causing the enemy great difficulty in the Yser region. Under the menace of water they have abandoned a large number of advanced works. The Amsterdam correspondent of the "Central News" says that, according to a Frontier correspondent, German soldiers, returning from the Yser front, state that owing to incessant rain the trenches, despite, pumping, are scarcely tenable. Several trenches have mud and water shoulder high.—(C. and M. Gazette.)

United States.

Phenomenal Prosperity of the United States

LONDON, December 9. WASHINGTON:—What are described as extraordinarily sound economic and financial conditions of the United States form the theme of the annual statement of the Secretary to the Treasury. Railways, steel, iron and cotton, it says, are all phenomenally prosperous, also there have been splendid crops. The financial resources are greatest in history and the banking system is now strongest in the world. Our condition economically and financially is better than that of any other nation. Stock of gold is 2198 million dollars which is the largest ever held by one country. This will be greatly augmented in the immediate future from Britain, South Africa, Canada, and Australia.

Sinking of the "Ancona".

U. S. Peremptory Note to Austria.

LONDON, December 9. NEW YORK.—The Washington correspondent of the "Evening Post" says that the United States' peremptory note to Austria regarding the "Ancona" is expected to be presented by the Ambassador in Vienna to-day or to-morrow. The Note demands complete disavowal of the sinking, the punishment of the commander of the submarine full indemnity for the families of American victims, and an assurance against any repetition.

NEW YORK.—The "Evening Post's" announcement regarding the "Ancona" note is officially confirmed.

Sinking of the "Ancona" American Note.

LONDON, December 9. WASHINGTON:—Mr. Lansing framed a note on the sinking of the "Ancona" with the entire approval of President Wilson. Its brevity is due to a desire to settle the question immediately and avoid procrastinations such as took place in connection with the "Lusitania" note.

High officials are of opinion that the situation calls for grave consideration. The affair is complicated by the fact that since the despatch of the note there have been further attacks on American ships in the Mediterranean.

Steamer Taken to Port Unnamed.

LONDON, December 9. WASHINGTON.—The American Ambassador in Rome informs the State Department that the Standard Oil Steamer "Communiaw" was captured and taken to a port unnamed.

Mystery surrounds the fate of the "Communiaw." It is announced in Rome that she left Genoa on the 2nd instant for Alexandria. The first news of her having been torpedoed was received by wireless from an Italian ship which picked up the call for help from the "Communiaw." She hurried to the spot after calling Greek and British warships. None of them found trace of the "Communiaw." The Standard Oil officials in New York say that the "Communiaw" should have left advices.

The Kaiser Personally Interested.

LONDON, December 9. WASHINGTON.—The State Department has been informed that the Kaiser is personally interested in Boyed and von Papen, as he personally appointed both. It is intimated, however, he will order their withdrawal.

Germany.

A Credit of 1000 Million Marks for Germany.

LONDON, December 9. AMSTERDAM.—Well informed persons in Berlin believe that a second supplement to the Imperial budget of 1915 asking for a credit of a thousand million marks will be submitted to the Reichstag.

OPENING OF UPPER JHELMUM CANAL.

A GREAT IRRIGATION PROJECT OF PUNJAB.

THE VICEROY'S SPEECH.

FROM OUR OWN CORRESPONDENT.

(By Wire.)

MASGLA, December 9.

The following is from the report of the Engineer of the Upper Jhelum Canal.

We have assembled to-day to mark by the opening of this canal, now practically complete, the termination of our labours in the building of the great Triple Canal Scheme by which all the available water of four out of the five rivers, that give this Province its name will be diverted to increase the prosperity of three out of the four Doabs, or upland tracts lying between these rivers. At annexation the favourable situation of the Jullender Doab near to the hills made it the only one whose prosperity was secure; the others were arid or semi-arid tracts more suited to the raising of camels and beasts of pasture than for agriculture. To enable the people the more readily to devote their splendid energies to the arts of peace, the British Government forthwith undertook the construction of the Bari Doab Canal under Lieutenant Colonel Sir Robert Napier (afterwards Lord Napier of Magdala), the first Chief Engineer of the Punjab. It was hoped that this canal would irrigate the whole of the Bari Doab from Madhopur to Multan, but the waters of the Ravi proved unequal to this great task, and to-day those of the Jhelum are to be diverted to complete the work begun with so much courage and energy 70 years ago.

Since annexation, continuous and successful progress has been made in canal construction in these three Doabs; but the work of augmenting their water supply is by no means finished. Two promising projects have just been prepared, the one for a Barrage on the Wollar Lake, and the other for a canal from a weir below the junction of this river with the Chenab, to feed the Sidhna and the Sutlej Series of Inundation Canals. The former project has been worked out by Mr. R. E. Purves, so long connected with the design and construction of this canal, and the latter by his brother, Mr. F. M. Purves, under Mr. Gwyther's instructions. Projects to take the water of the Beas River to the fertile lands to the east of the Sutlej are well advanced.

In short, there are now seven great perennial canals in addition to the Sutlej Series of Inundation Canals distributing the flow of four out of the five rivers for the protection of 17,000 square miles of country. As yet only four of these perennial canals are fully developed; the Upper Bari Doab and Sidhna in the Bari Doab, both from the Ravi the Lower Chenab in the Rechna Doab; and the Lower Jhelum in the Jech Doab; whilst to-day irrigation to both crops will be inaugurated to the Lower Bari Doab, Upper Chenab, and to this canal as soon as it is quite complete. The annual irrigation of these seven canals already exceeds four and a half million acres; one and a half million of which is wheat, and three-quarters of a million cotton. The Triple Canals, when fully developed, will add another one and three-quarter million acres to the above area at a cost of 1,037 lakhs of rupees, and will yield a net revenue of 7½ per cent. I may remark that the whole cultivated area of the Punjab, inclusive of Native States, is 33½ million acres. Of this 13½ million acres are irrigated from all sources, whilst 8½ million acres, or ¼th of the whole cultivated area, are irrigated by canals constructed or improved by the British.

To revert to the great Triple Project; its inception and many interesting details about the construction of its Upper Chenab and Lower Bari Doab Canal links were described at Meral in April 1912, when Your Excellency opened the former, and at Balloki a year later, when Sir Louis Dane, then the Lieutenant-Governor of this Province, opened the last named canal of Kharif irrigation. The history of canal construction in these Doabs shows that the great success of the Upper Bari Doab Canal, opened towards the end of the mutiny; the Lower Chenab Canal, in the early nineties, the Lower Jhelum Canal, some ten years later, fired the imaginations and stirred the energies of the Provincial and Imperial Governments to develop still further the agricultural resources of doabs in the interests of the population of the congested districts under the hills; until, as we were reminded by Your Excellency at Meral, the idea which first gave birth to the Triple Project was thrown into shape by the Irrigation Commission itself the progeny of Lord Curzon's genius. Since then the people are indebted to successive Viceroys and Lieutenant-Governors whose solicitude for their welfare has made the way smooth for the energies and activities of Engineers and the host of workers in their train that have so rapidly and successfully built what the Indian Irrigation Commission had shaped.

To turn now to the Upper Jhelum Canal itself; its cost is estimated 447 lakhs of rupees (or nearly 3,000,000 pounds sterling); it has been the most difficult engineering work of its kind undertaken in India and has, during construction, presented many novel and intricate hydraulic problems. The location of the Headworks was under investigation and discussion for 4 years. It was finally decided to adopt the present site beneath the hill surmounted by the Mangla Fort.

Here the Jhelum River takes a sharp turn to the right, creating a deep pool opposite the Regulator and forming a natural boulder bar, or weir, about a mile lower down. The levels have permitted the canal taking off from the pool without the necessity of interfering with the course, or the general regimen of the stream, which ensures the permanency of the present conditions. The cliff in which the Regulator has been constructed consists of alternate inclined layers of soft sandstone and indurated clay, and the river floods wise to a great height. In consequence of these conditions the Regulator, through which the supply will be admitted into the canal, is an impressive structure, of which the architectural details have been elaborated in consultation with the consulting Architect to the Government of India, Mr. Begg. The parapet is 70 feet above canal bed to clear the highest river floods, and

the foundations go down 25 feet below canal bed to secure stability. The regulation will be done by 3 tiers of gates, designed and supplied by Messrs. Ransome and Rapier of Ipswich, who have also supplied the larger part of the steel work retirements of this canal owing to the Canal Workshop at Amritsar being fully employed on the steel work of this and the other canals of the Triple Canal Project. For the first mile the canal is in a cutting 110 feet deep, information of irregular beds of soft sandstone and clay. On this cutting, the excavation of which represents a vast quantity of work, labour saving appliances have been used freely, and the staff and labour gangs have worked continuously for the 3 years night and day in two shifts. The work has been of a trying and arduous nature, owing to the stillness of the air the high temperatures in the cut and the radiated heat from the low hills.

The canal for the first 60 miles of its course is situated on the sidelong ground of the lower slopes of the Rabbis, following generally a suitably descending contour, and, thereafter for the remaining 28 miles, across the plain of the Gujrat "Bar" to the Chenab Rivers above the Khanki works. For the first 50 miles it runs through a tract furrowed by numerous deep and well defined hill torrents, having discharges ranging from 750, to 150,000 causes, and following in shifting sandy beds with steep gradients. For the rest, it lies in a flood-swept tract presenting all the difficulties attending the uncertain flow of deltaic streams. Not only are the cross drainage works numerous and large, but the channel passes rapidly and frequently from deep cuttings to high embankments—all closely and slow in excavation and formation. Almost every one of the 70 torrent works has had to be specially treated. There are 4 level crossings, the largest of which is nearly as long as the level crossing on the Ravi River at the head of the Lower Bari Doab Canal.

Work carried on for 10 years, in connection with hill streams, requiring the gradual building of works and the throwing-up of long embankments, has not been without anxieties and difficulties for the staff employed on construction. It was quite an unexpected disaster which overtook the Mangla works in April 1914. On that occasion the river rose to a level higher than in the previous monsoons, and burst through the soft rock dividing the river and the canal, submerged the Regulator, then at a low level of construction, and passed down the cut, shingling up the stream navies and covering the tramway lines. This was a serious blow to the local staff and resulted in a long set-back to the completion of the canal and to this inauguration ceremony.

At one time in the history of construction, grave anxiety was felt, that the long and embankments would be so slow in formation, as to delay the completion of the canal. Many miles of tramway with locomotives and suitable rolling stock, unfamiliar appliances. Thus this difficulty was successfully overcome. Our visitors to-day have travelled over 28 miles of the canal auxiliary railway constructed and maintained entirely by the Irrigation Officers, but this is less than half the total length of railway line which was required to assist in the building of this canal. It is difficult to convey in figures an idea of the magnitude of the undertaking, but the maximum expenditure in one year in the height of progress was Rs. 79 lakhs, while the average for 10 years is over 40 lakhs annually. This rate of progress is a long way ahead of that on the earlier canals in this Province and was effected in spite of the shortage of labour due to plague, mortality and agricultural expansion on the colony canals.

As already noticed the canal as a whole is not complete, but it is ready to carry water to the Chenab River and to start on its career of usefulness. The bank between the river and regulator, through which 3 tunnels have been pierced to supply water at present has still to be removed. The Gujrat Branch, the only branch of this canal, is practically complete, whilst the distribution system will be ready for irrigation for the coming kharif season.

The first 19 miles of the canal are situated in Kashmir Territory. His Highness the Maharaja of Kashmir, whom we are glad to welcome here to-day, made a generous concession in giving all the land required for the canal within his territories free of cost. I take this opportunity of thanking His Highness on behalf of the Punjab Government for the facilities he has given us from the beginning of the surveys till the completion of this work. This canal will also be beneficial to the State, in that some six thousand acres will be annually irrigated from distribution channels that the Kashmir Darbar are now busily constructing.

A work that has been for 10 years under construction has naturally brought into prominence a great many officers subordinates who have done exceptionally well, in hastening the progress and in making it possible to bring about its inauguration to-day. While reserving for an official communication in its proper place the names of all such officials, I would beg permission of Your Excellency to mention the names of a few of the officers.

The great designer of this canal was Sir John Benton, who for many years had the privilege and advantage of watching it grow, in the capacity of Inspector-General of Irrigation. Mr. J. J. Mullaly, since retired, was the first Chief Engineer, and for 5 years guided its construction.

Mr. W. E. T. Bennett, since retired, was for three years Chief Engineer.

Mr. R. Egerton Purves, since retired, was for nearly 10 years connected with the canal as Executive, Superintending and Chief Engineering in turn.

Messrs. Farrant, Wadley, Taylor, Parsons, Ashford, Loughran, Hadow, Middleton, Murphy, Fane, Elsdon, Robertson, Leggett, Bond, Townsend, Jackson and Cyan Chand have all contributed their very best efforts to the successful completion of the Project.

I acknowledge on behalf of the staff of the Triple Canals Project in general, and this canal in particular, the generous help at all times received from the officers of the other departments of Government connected with this enterprise, more especially the North-Western Railway Administration and staff, the District the Police, the Medical, the Jail and the Post and Telegraph Officers; and last but not least the Accountant-General's Department, who have co-operated to keep the accounts straight and so enabled the Engineers to strike more effectively with nature in wresting the blessings of these rivers from the grip of the sea.

With the permission of His Honour the Lieutenant-Governor, I am to ask that Your Excellency will be good enough to proceed to the Regulator to open the canal by raising one of the sluices, after distributing these tokens of favour to those among the subordinates, contractors and Kashmir State officials who have been most conspicuous in good work during the construction of this canal.

Report also mentions other officers prominently connected with, or have rendered efficient service in, the construction of the Upper Jhelum Canal.

The Viceroy's Speech.

The following is H. E. the Viceroy's speech at the opening ceremony of the Upper Jhelum Canal:—
YOUR HONOUR, YOUR HIGHNESS AND GENTLEMEN, When just 2½ year's ago I had the honour of opening the Upper Chenab Canal at Meral, which formed the first completed instalment of the great Triple Canal Project, I hardly hoped that the privilege would fall to me of being present at the ceremony arranged to celebrate the completion of the project. They very interesting report which we have just heard, read by Mr. Ward has given us some idea of the difficulty of the problems which beset this great undertaking, and of the ingenuity, determination and energy which have been so unsparringly devoted to its accomplishment. The ingenious manner in which the water of the Jhelum is now to be conveyed to the headworks of the Lower Chenab Canal at Khanki, so that it can be used for the irrigation of the Lyallpur Colony, is indeed a striking example of the advance which has been made during recent years in engineering skill. Mr. Ward has told us the names of those officers to whose unremitting labour and care this achievement is due, and I would like to express my most cordial agreement with his words, and my whole-hearted admiration of the undaunted manner in which they have met and surmounted all their difficulties and disappointments. Without in any way depreciating the work of those in less prominent positions, I should like to select for special mention Sir John Benton, who designed the Canal, Mr. Mullaly, who for five years as Chief Engineer directed the work of construction, and Mr. Purves, who was connected with the work for ten years in various capacities. I am very glad that Mr. Purves has been able to be present to-day and to see the results of his labours. May I also express the pleasure it has been to me to meet here to-day my devoted friend His Highness the Maharaja of Kashmir, to whose generosity we are indebted for a free gift of the territory through which the first section of 19 miles of the canal has been constructed. I trust that this generosity may be to some extent repaired by the benefits which a portion of His Highness's territory will derive from this canal. But in the great work of bringing under the plough the arid tracts from which only different grazing has been hitherto obtained, the construction of canals and distributaries is only the first step. There still remains the important task which lies both upon the Civil Revenue Officers and the Engineers in charge of the distribution, of equitably dividing the precious, but variable and often unexpectedly restricted, cold-weather flow of three rivers among the seven canals that make up the whole system. We can only appreciate the difficulty of this problem when we remember that the country which these canals will command includes both a sub-montane district and desert tracts, in the former of which the rainfall is 40 inches and in the latter only 7. The classes of cultivators whose needs and wishes will have to be considered are no less varied, and the best results can only be obtained if there is cordial co-operation and good will between the Government officers and the cultivators and also among the cultivators themselves. I am confident that the officers to whom this work is entrusted will spare no efforts in devising the best means for fulfilling the objects aimed at. Apart from the increase of wealth and prosperity which will follow this extension, we may, I think, also hope for other benefits, such as the promotion of friendly feelings between the officers of Government, who will be responsible for the distribution, and the cultivators whose land will receive water from the system. We may hope that, with the guidance and help of the Agricultural Department, improved methods of agriculture will be adopted in the tracts which will now for the first time become available for cultivation. In this connection I wish to say a few words about the distribution which the Government intends to make of the waste land belonging to them in the areas commanded by these new canals. It is of great importance to secure that their proper share in the benefits of Colonisation Schemes shall reach the genuine cultivators and other classes which have deserved well of their country. In the present scheme only a small portion, amounting to less than one sixth of the total available, will be sold by auction and the remainder will be granted on easy terms to carefully selected persons and classes of cultivators.

The object which the Government have mainly kept in view when formulating their scheme are to foster good cultivation, and the use of improved methods to encourage horse breeding without, as formerly, making it a necessary condition of a grant of land, to compensate those who have lost land owing to acquisition by the Government or to the vagaries of the Punjab rivers, to assist the depressed classes and criminal tribes to raise themselves by their own efforts, and lastly to reward in a generous manner those who have done good service either as soldiers or by rendering assistance to the criminal administration. Of the total numbers of rectangles available for distribution in the Lower Bari Canal area nearly one fourth has been reserved for ex-soldiers, and in the other areas also a considerable acreage is similarly reserved. These grantees will be selected by the military authorities after the War, and will probably be for the most part retired officers, non-commissioned officers, who have distinguished themselves. Another interesting innovation will be the provision of land for the members of the hereditary landed gentry, a class which has hitherto derived little benefit from colonisation schemes and has for

some time past been declining in prosperity and influence owing to the frequent partition of ancestral land. Their loyalty and courage have, however, been most clearly demonstrated by recent events, and it is hoped to strengthen their position and influence by granting them land in this way.

The facts which I have just stated will, I think, convince even the most severe critics of Government policy that we are not unmindful of those who do good and faithful service, and I will take this opportunity of saying how very highly I appreciate the spirit which has been shown by cultivating classes in the Punjab during the difficult times through which they were passing. Whether they have been called on to resist the persuasive influences of foreign agitators or to track down armed desperadoes, often at the risk of their lives, or to supply recruits to fight for the British Empire, their pluck and loyalty have been beyond all praise. It is, therefore, with special pleasure that I am assisting to-day in the inauguration of a scheme the benefits of which will especially accrue to the cultivating classes. There is something not a little solemn and awe-inspiring in bending the service of this great God given river to our will, and I turn now to the task that has been allotted to me with an earnest prayer that God's blessing may rest upon the work of our hand.

May these life-giving waters bring plenty to the land and contentment to its peasantry. May that peasantry ever retain the virile qualities for which it is so justly famed, and may it also utilise its prosperity to advance at the same time in the nobler paths of intellectual and moral progress and enlightenment.

One special train, which divided itself into two at Serai Alam Gir, carrying 85 Punjab guests, including the Members of the Legislative Councils, Colonels Cowie, Craster, other Railway officials, Mr. Purves, late Chief Engineer, and other high Civil and Irrigation officers, arrived at Mangla this morning.

The Hon'ble Mr. Claude Hill, the Hon'ble Mr. Bailey and Messrs. Russel and Nethersole, of the Government of India Secretariat, from Delhi, travelled by this train.

The Lieutenant-Governor's special and the Viceroy's special, carrying the respective staffs, followed later. The guests motored and drove by tongas to the Durbar tent, half a mile off. A guard of Honour, consisting of the Kashmir Imperial Service troops drawn up near the Durbar tent, presented arms on His Excellency's arrival. The band played the National Anthem. Sir Valentine Chirol came with His Excellency, and the Resident and Assistant Resident, Kashmir, were present. His Excellency was received at the Durbar by the Lieutenant-Governor, the Bishop of Lahore, and Military, Civil and Irrigation Officers. After introduction and inspection of the Guard of Honour a procession was formed for conducting His Excellency to the diast.

On arrival at the diast His Excellency the Viceroy was met by the Maharaja of Kashmir. His Excellency took his seat, with the Lieutenant-Governor on the right and the Maharaja on the left. The Hon'ble Barron, with His Excellency's permission, declared the Durbar open. The Chief Engineer read the report. His Excellency then graciously addressed the Assembly and distributed khilats (rewards) to Canal officers and Kashmir State officials. The procession then reformed and proceeded to the regulator, where the Bishop offered thanksgiving and a short prayer invoking the Almighty's blessing. His Excellency then released one of the counter-weights of the Canal and regulator admitting water, and declared the Canal open. The Superintendent Engineer, Upper Jhelum Canal, then presented His Excellency with a souvenir consisting of a beautiful bowl with the Triple Canal Project embossed in relief, in the front the Upper Jhelum and on the back Lower Bari and the Upper Chenab. The bowl is the production of the Mayo School of Arts, Lahore. Then the group was photographed and the whole function brought to an end. Credit is due to Mr. Corrigan, Assistant Secretary, Irrigation, for the arrangement in the special train.

King Edward's Memorial College and Hospital Sir D. Johnstone's Speech.

LAHORE, December 10.
The following is the summary of the speech of the Hon'ble Sir Donald Johnstone, President of the King Edward Memorial Fund, at the opening ceremony of the King Edward Memorial College and Hospital, Lahore, at 12 noon to-day. In asking His Excellency to formally open the College and Hospital Sir Donald observed that the institution now to be probably the greatest and best equipped of its kind in the east had humble beginnings. The first medical school was here founded in 1860 with two students for English and 24 for Hindustani class under a Principal and three Professors, housed in a dilapidated and unsuitable building in the old artillery Hospital. At present there were 13 professors, 10 assistants, besides 10 teachers of the Medical School with 150 students in the Assistant Surgeon and 300 in Sub-Assistant Surgeon class. Sir Donald then traced the history of the movement which originated from the spontaneous desire of the people to perpetuate the memory of the King Emperor in the best possible manner and the active part taken by Sir Louis Dane who presided at two most successful representative public meetings held at Delhi and Lahore. Subscriptions were pouring from all parts of the province, ruling chiefs figuring prominently. The Maharaja of Patiala contributed two lakhs, Nawab Bahawalpur 1½ lakhs, Nabha and Jhind 1 lakh each and Faridkot and Kapurthala ½ lakh each. Various districts did their best, Lahore contributing 2 lakhs. Thus nearly 16 lakhs were realised from the public subscriptions with about 2 lakhs interest. The speaker then said that the research institute the Indian family wards and nurses quarters would be ready for use shortly and the bronze bust and marble bust of the revered late sovereign would be put up in the College and Hospital respectively. The total fund at the disposal of the Committee has been over 32 lakhs. The Imperial Government has given ten lakhs, the Punjab Government granted a valuable site of the old Veterinary College, remitted public works departmental charges and paid 4½ lakhs. The total cost of the whole scheme was some 40 lakhs, through the actual outlay was 32 lakhs. In concluding Sir Donald observed never in the land of the five rivers there has been a public undertaking of such magnitude and at the same time of such great utility. We may also justly say that the memorial will be one worthy of the august sovereign, whose name it is intended to commemorate and it is a most appropriate

coincidence that the auspicious ceremony of the opening of this great memorial has fallen to the lot of a Viceroy, always ready to respond to the call of the suffering humanity who has not only distinguished his rule by steering India through a period of anxious trouble and unrest, but who also was a companion of King Edward the Peacemaker, in his missions of peace to the capitals of Europe and further the name of whose grandfather shines most brilliantly in the history of the time which saw Punjab entering the fold of the greatest Empire the world has ever seen.

The Governor at Mayavaram.

MAYAVARAM, December 10.
In replying to the Mayavaram Municipal address, this morning, H. E. the Governor spoke as follows:—Gentlemen of the Mayavaram Municipal Council Your town, as you point out in your address, has not for many years been visited by a Governor of the Presidency and I count myself fortunate in having been able so to arrange my tour as to include a brief stay here and to learn from your own lips something of your special circumstances and needs. The present as you recognise is not a time when money is likely to be forthcoming freely to satisfy the numerous laudable objects of expenditure which present themselves on every side, and I fear that for some time to come similar conditions of stringency must prevail. The position of Mayavaram as a junction station between two railway systems and as an important pilgrim centre attracts, I am informed, in the course of year a considerable floating population which renders necessary a correspondingly large sanitary and medical expenditure on your part, while the demands of this rich and progressive neighbourhood have entailed on you educational responsibilities on a somewhat larger scale than usual. You have no doubt special difficulties to contend with and while I am not prepared to say that your circumstances are in all respects wholly singular as compared with other towns yet the Government have been glad to recognise not only that your difficulties are real, but that you have made substantial and commendable efforts to cope with them and can claim to have done so with considerable success. You have recently approached the Government with a request for a permanent material subvention to your general revenues, and a special report on the subject has been called for. Your reply when received shall be carefully considered. A general subvention of this kind, however, is only given in the most exceptional circumstances, and I am not sanguine that it will be possible to give you the help which you ask in the form in which you ask. It is to be hoped that some method may be devised to enable you to meet in part at least the special expenditure which is cast upon you by the influx of pilgrims by means of some form of taxation and, should this be found feasible your difficulties will be correspondingly relieved. For the rest when Provincial funds again become available for distribution to Local Bodies your claims will not be overlooked. I would, however, remind you of the necessity of preparing in good time mature and well considered schemes against the advent of happier times, for I observe that on the 31st March last the unexpended balance of the grants, already made to you, amounted to over one lakh of rupees, a circumstance which called for special notice in the Government's recent review of your administration.

You draw my special attention to the needs of your High School, an institution of which you are justly proud. The most pressing of these, I believe, is the provision of hostels and playing grounds, and when your proposals are received I shall gladly deal with them so far as I am able to do so in a sympathetic spirit. In the provision of a laboratory the Government, I am glad to think, has been able to render you substantial assistance both by way of grant and of loan. It is a happy circumstance that my visit coincides with the commencement of work on the laboratory and I shall have very great pleasure in complying with your request to lay the first stone of the new buildings and in wishing the school, when thus equipped, a long and increasingly prosperous career. I have only to add that it has given real pleasure to Her Excellency and myself to be able to meet you here on this occasion. We shall value most highly this charming moment of this meeting. You may be sure that in future your town shall always have our warmest and cordial wishes.

At Shiyali.

Their Excellencies were given an enthusiastic reception at Shiyali at 11 a. m. to-day by the Hon'ble Mr. Chidambaram Modalliar, and his fellow citizens. In reply to the address of welcome presented to His Excellency he said:—Gentlemen:—The invitation which we received to pay your ancient town and religious centre a visit was so cordial that it was with pleasurable anticipations that I found myself able to comply with your wishes had to be present here to-day. These anticipations have been more than realised in the reception which you have accorded both to Her Excellency and to myself, and we shall not easily forget your hearty welcome. We have heard with great interest of historical and religious associations which centre here and we look forward to seeing a town in which its citizens take such pride and a temple so famous and so venerable. I have heard, too with satisfaction that while you have reason to be proud of the past history of your town with its varied associations, you have good reason to look forward with confidence to a thriving and prosperous future, and I sincerely hope that your expectations in that respect will be abundantly fulfilled; more especially would I thank you for the felicitous terms in which you have expressed the loyal sentiments by which you are animated and your abiding confidence that the Empire, to which you belong, will emerge triumphant from the great struggle in which it is now engaged. I am sure that when the struggle is over the citizens of Shiyali will be prepared, while cherishing the memories and traditions of the past, to co-operate in promoting those great ideals which have been so ruthlessly attacked and on which the future of civilisation depends. I thank you once again, gentlemen, on behalf of Her Excellency and myself, for the cordial and courteous welcome you have extended to us.

The Governor at Tranquebar.

TRANQUEBAR, December 9.
In replying to the address of welcome presented to him at the Nagore Dharga this

morning by the Trustees His Excellency spoke as follows:—Gentlemen, I thank you most cordially on my own behalf and on that of Her Excellency Lady Pentland for the warm welcome which you have extended to us on this occasion. Let me assure you of the great pleasure it has given us to visit this ancient shrine which commends. I am informed, the reverence not of the Muhammadans only but of the Hindus and other classes of the community. I note with satisfaction the thanks which you express for the assistance rendered by the officials of the Government in the celebration of your festival, and I trust that you may be enabled for many generations to hold those celebrations in a manner worthy of the importance of the shrine and in a spirit of concord with all classes of the community. In conclusion let me thank you for the gratifying assurances of your loyalty and allegiance to the British throne and for your prayers that victory may attend the arms of the Empire in the great struggle which is now proceeding.

A Temple Desecrated.

Idol Removed for the Sake of Gold.

TINNEVELLY, December 9.
A dastardly act of vandalism was perpetrated in a Hindu temple, dedicated to Purushotom at Ambasamudram, a few nights ago. The burglars broke into the temple at dead of night, obviously expecting a good haul of jewels, but when they found after a thorough sacking that the idol did not have any jewels they gave vent to their disappointment by pulling it off its pedestal. Their efforts were rewarded by the discovery of a few gold and silver coins, placed underneath the idol at the time of the Astabandanam ceremony. The Police have started an investigation.

Latest Telegrams.

LONDON, December 9.
The most important Trades Union Conference ever held has formally agreed upon the establishment of a Triples Industrial Alliance of miners, Railwaymen, and Transport Workers.

In the House of Commons Sir John Roberts asked whether at least one India representative would be included in the Civil Service Selection Committee. Mr. Chamberlain replied that he did not think, that the committee would be required until the war was over or that it would be in the interest of any one to settle its composition until the circumstances with which it had to deal were better known.

The Press Bureau announces that Sir E. Grey and Lord Kitchener went to Paris yesterday to confer with the French Government.

In the House Commons Sir John Simon introduced the Parliament and Registration Bill extending the life of Parliament till 31 January 1917 he said that year 1916 be treated for the purposes of the Parliament Act as if it had followed immediately after 1914. The Bill contained a special provision ensuring that soldiers and sailors would not lose the opportunity of voting.

Sir J. Simon announced that daily British Bulletin would be issued from the Western front shortly. Lord Robert Cecil intimated that Britain had recognised the Carranza Government in Mexico.

PARIS.—Admiral Roussine Chief of Russian Naval General Staff has arrived with a Naval Mission. He attended the allied War Council this afternoon.

PARIS.—Violent bombardment of German positions in Champagne continues. An ammunition depot was blown up. The Communiqués say that counterattacks at Souain are pushing the Germans back they now only hold a portion of the advanced trench which is completely wrecked. The French scored minor success in Argonne.

The French in Dardanelles exploded an ammunition depot.

SALONIKA.—Reuters Special correspondent with the British headquarters in Macedonia wiring on 9th says that the French withdrawal from positions northward of Demirkapu was necessary in order to shorten the front and take up winter quarters. The line was only thrown northward in an endeavour to help the Serbians. It is reported that the French have blown up Demirkapu tunnel and bridge. The withdrawal was very gradual and orderly. All material was brought away. The Bulgarians did not press vigorously though they shelled new British and French positions strongly.

The House of Commons has passed the third reading of the Finance Bill.

The "Tribunal's" Athens correspondent states that a number of armoured motors have been hurried to the front. The "Central News" Paris correspondent telegraphs a Salonika despatch describing the vigorous Bulgarian attacks on the Franco-British front on the 6th December. He states that the enemy repeatedly tried to bridge the Valdar, but were driven back with severe losses. A powerful British artillery played an important part, its deadly accuracy demoralising the Bulgarians. The "Patris" learns from Salonika that two German divisions are co-operating with the Bulgarians.

The "Daily Telegraphs" correspondent sends from Loxinda an account of the fall of Monastir. The Bulgarians on the 28th November developed a great offensive northwards of the town, threatening to cut off the Serbians retreat along the Resna Road. On the 30th November other Bulgarians came from the south by the west bank of the Cherna and crossing the river reached Kenali cutting off the Serbian retreat towards Greece. On the 1st December the north western offensive was intensified by numerous Comitadjis seizing a port on the Resna Road.

The Bombay hounds met this morning for the first hunt of the season and H. E. the Governor and Lady Willingdon and party from the Government House were among the field.

Delhi.**War Cable to the Viceroy.**

DELHI, December 9.
The following telegram dated the 9th instant has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

A German Communique says that the Germans have reached Ipek. An Austrian Communique says that the Bulgarians occupied Kakova and the Austrians repulsed the Montenegrin attacks south of Plevlia. A Bulgarian Communique says that the Bulgarians have occupied Resna, west of Monastir; another column is marching on Ochrida and a third has occupied Dibra and is marching on Struga.

The Russians report two enemy attacks in Buczacz region, 35 miles South of Tarnopol in east Galicia. Both were repulsed. Nothing important has occurred in the remainder of the Russian front. The French report artillery action and also trench fighting in Champagne.

The French Minister at Athens made a declaration that the French neither asked Greece to abandon her neutrality nor to participate in the war, but only for freedom to move troops and grant of facilities already promised in writing. The Greek co-operation on which the French had relied had failed. The French by remaining in Salonika are hampering the Germans. The Serbian army is not done for there are still 200,000 men and acts as a constant menace to the enemies.

THE RENAISSANCE IN ASIA.**The Conflagration in Europe.****Mr. Eddy's Lecture.**

DELHI, December 9.

Mr. Eddy the well-known American speaker in connection with the Y.M.C.A. movement gave a very interesting lecture at the St. Stephen's College Hall on "the present world situation." Principal Rudra presided. The meeting was fairly attended and amongst those present were the Hon. Mr. and Mrs. Claude Rill.

The speaker said that the present world situation was much affected by the war but out of all its evils much good would result. While Europe was shaken with this terrible war a great renaissance was taking place in Asia greater than that which took place in Europe in the 15th century. An intellectual, industrial, social, and religious movement was sweeping all over Asia.

India's Trade Increasing.

Referring to the present position of India the speaker said that during his voyage out to India he had read some statistics and found that India was coming forward as an important nation in the world. He showed by means of a number of charts that India stood sixth in the whole world and first in Asia in trade and that her trade was increasing. In her rice crop, in her monopoly of jute and tea, she was the first in the whole world. She was fourth in her mileage of railways. Her Co-operative Credit Societies and Joint Stock Companies were growing fast. He pointed out that India though richest in population was the poorest in wealth. One third of her population received no medical treatment. Nine men out of ten and ninety-nine women out of hundred could not read or write. In Japan only one man in hundred was uneducated. The speaker in explaining how Japan which was comparatively a backward country could in such a short time come forward as one of the greatest nations of the world. The speaker said that there were four reasons:—(1) Japan was open to new truth. (2) There were men of practical action in Japan. They practiced what they preached. (3) There was unity amongst them. (4) Japan's watchword was progress and not prejudice, progress and not custom.

Assistant Engineers in P. W. and Railway Departments. Appointments in 1916.

DELHI, December 9.

The Secretary of State for India in Council will in the year 1916 make a number of appointments of Assistant Engineers in the Public Works and State Railway Departments of the Government of India. In making these appointments, he will act with the advice of a Selection Committee, including at least one eminent representative of the Engineering profession. Applications for the appointments must be made on a printed form, to be obtained from the Secretary, Public Works Department, India Office, Whitehall, London, S. W., and to be returned so as to reach him not earlier than 1st February 1916, and not later than Saturday, the 1st April 1916. Candidates must have attained the age of 21 and not attained the age of 24 years on the 1st July 1916. To this rule no exception can be made same as provided in appendix 3.

Fodder Scarcity in Jind State. Freight on Fodder Consignments.

DELHI, December 9.

A Press communique states that, in view of the scarcity of fodder in Jind State, Punjab, the Government of India have decided, at the instance of the Jind Durbar, that, with effect from the 13th December 1915 and until further orders, freight on all consignments of fodder (excepting fodder for the Army Department) booked to Charkhi, Dadri and Manbarni stations on the Bombay Baroda and Central India Railway shall be recovered from the consignor or consignee at the rate of six pies per four-wheeled, nine pies per six-wheeled and 1 anna per bogies waggon per mile, and that the balance of freight calculated at the ordinary tariff rates shall be paid by the Jind Durbar.

Sale of Council Bills.

DELHI, December 9.

The following is the sale of Council Bills by the Secretary of State for India on the 8th December 1915:—Regular bills amount Rs. 30,000 at the rate of 1 s. 4d. telegraphic transfers immediate amount Rs. 25,30,000 at the rate of 1 s. 4 1/3 d.; telegraphic transfers deferred amount Rs. 25,40,000 at the rate of 1 s. 4d. The allotment of Council bills for the next week is Rs. 50 lakhs.

Plague Mortality.

SIMLA, December 9.

The total Plague mortality during the week ending the 4th December stood at 3722 against 5271 cases. Bombay

Presidency and Sind alone were responsible for 1471 deaths. Other provincial figures are Madras Presidency 174, Bihar and Orissa 156, United Provinces 405, the Punjab 62, Burma 66, Central Provinces 576, Mysore State 145, Hyderabad State 433, Central India 156 and Kashmir 78.

Calcutta.**Prisoner Acquitted.**

CALCUTTA, December 9.

At the High Court to-day Justices Chitty and Walmesley disposed of what is known as the "Asansol Train Murder Case," which was referred to the High Court by the Sessions Judge of Burdwan, who disagreed with the jury who found the accused Saligram Chetty not guilty of murder. The accused is a Punjabee. In March last the accused with a woman came to Barrackpore from the Punjab and stayed with another Punjabi employed on the Eastern Bengal State Railway. On the evening of the 2nd April the couple left Barrackpore, and on the following morning the accused returned alone. On the morning of the 3rd April the dead body of a woman was discovered in the lavatory of an inter-class compartment of an up-passenger train, and a dao bearing the Government arrow mark was found in the compartment. The Police during the enquiry discovered that a similar dao was missing from a man at Barrackpore in whose house the accused was staying. The photo of the deceased woman was identified as the person who came with the accused and who left Barrackpore with the accused on the previous occasion. Mr. J. N. Roy, Counsel for the accused, submitted that the identity of the dao was not established, that there was no evidence that the accused went to Asansol, and that, according to the Railway timetable, it was impossible for the accused to come back to Barrackpore from Asansol on the morning of the 3rd April, two hours after the discovery of the murder. Accepting Mr. Roy's contentions, Their Lordships acquitted the accused.

Bombay.**BOMBAY LEGISLATIVE COUNCIL.****Ayurvedic Practitioners Given Permission. To Hold Appointments of Medical Officers.**

BOMBAY, December 9.

At a meeting of the Bombay Legislative Council to-day the Hon'ble Mr. Upasani's resolution recommending that by way of experiment the Government should undertake the teaching of elementary English in Higher Vernacular Schools was accepted.

Considerable discussion followed on the resolution moved by the Hon'ble Mr. Kamat, recommending an amendment of Section 11 of the Bombay Medical Act, 1912, so as to enable the persons practising the indigenous systems of medicine to hold, with the sanction of the Government, appointments as Medical Officers in Municipal dispensaries or other public institutions supported by Local Funds and conducted according to Indian systems of medicine. Mr. Kamat in support of his resolution spoke at length, upholding the Ayurvedic system and said that whatever amendment the Government proposed to take it should take the right form.

The Surgeon-General Lyons spoke against the resolution, pointing out minutely the defects of Ayurvedic system and advantages of the Western system. The Ayurvedic system was over 2000 years old and had made no advances. He had been trying to unearth a method of teaching the Ayurvedic system. So far he had discovered only one institution in Bombay, which required some preliminary qualification to admit students. After dealing at length on the merits of this institution and another at Baroda the Hon'ble Surgeon General spoke about the Western system pointing out as instances the methods adopted at the Grant Medical College, Bombay, which involved a course of five years. Various other members having given their opinion, Mr. Sheppard said that the Government was prepared to accept the resolution.

His Excellency in putting the resolution to the vote made a few observations, pointing out the general interest evinced all over the country on the Ayurvedic question.

The resolution was then put to the vote and carried and the required amendment in the Section of the Medical Act was made.

The Council then adjourned.

The Salvation Army.**Industrial Homes Opened by Lord Willingdon.**

BOMBAY, December 9.

To-day His Excellency Lord Willingdon performed the opening ceremony of two buildings, erected as Memorial to William Booth, both by the Salvation Army. One is intended for the King Edward Industrial Home to Europeans and the other is a Silk School and Workshop. The Industrial Home was established four years ago at the request of the Government in rented building. In three years 432 men or 150 per annum have passed through the Home. Of these 76 per cent had been satisfactory and only 24 per cent unsatisfactory. The Silk School and Workshop seeks to revive the industry and provide employment for a number of occupants of the group of Salvation Army institutions. His Excellency, in declaring the building open, said that the Salvation Army was doing enormous benefit to the country by uplifting the social status of the poor outcasts. He was there as the head of a Provincial Government to show the appreciation of their work. He hoped both institutions would prove extremely useful to the city.

A Deccani Gentleman.**Appointed Sheriff of Bombay.**

BOMBAY, December 9.

Mr. Vasant Rao Dabolkar has been appointed Sheriff of Bombay for the next term of office. He belongs to the Grand Sarasvast Brahmin Community. He is the grandson of the late Mr. Narayan Vasudev, who was a leading citizen of Bombay and a member of the Legislative Council. Mr. Dabolkar entered upon his public career by joining the Bombay Municipal Corporation in 1910. It is nearly 36 years since a Deccani Gentleman was last appointed Sheriff, the last being Mr. Ragnath Narayan Khote, who held the office in the year 1883-84. Mr. Dabolkar will take charge of the office from the Hon'ble Sir James Jijiboy on the 22nd instant.

Bombay Share Market.

BOMBAY, December 9.

The tone of the market kept steady to-day and the rates kept about the same as yesterday's quotation. Centrals closed weak at Rs. 1910. Standards closed steady at Rs. 1952 1/2. Colaba land and mill Co. kept unchanged at Rs. 1350. Fazulbhai kept steady at Rs. 431 1/2 and Davids closed firm at Rs. 518 1/2. Crescent kept steady at Rs. 108 1/4. Madhowjis at Rs. 1355 and Finlays at Rs. 250. The Bank shares were neglected.

In miscellaneous shares Bombay Burma were steady at Rs. 940. Tata Iron and Steel shares were at Rs. 111 (Pref) Rs. 274 (def). Tramways were steady at Rs. 220. 3 1/2 per cent Government paper was steady at Rs. 82-4 and small pieces at Rs. 82-12 for buyers.

Escape of Interned Aliens.

BOMBAY, December 9.

It is reported that four prisoners of War, three German and one Austrian, escaped from the Prisoners of War Camp in Ahmednagar on the night of the 4th December. Their descriptive rolls are published in the Government Gazette. Their names are Ringelholz (24 years), Politzer (32), Carl Martinz (27) and Moller (24).

United Provinces.**A Deserter from the Army.****Sentenced to three Months.**

ALLAHABAD, December 9.

In June last the officiating District Magistrate of Matura received a letter from the Officer commanding the 102nd Grenadiers, Poona, stating that Lance Naik Nathy Singh, who was on recruiting duty at Parckhan in Quetta District had complained to him that Randhir the first accused who was a deserter from the 102nd Grenadiers and others had been obstructing him in his recruiting work and had instigated eight recruits to run away. The officer suggested all persons named by Nathy Singh should be proceeded against under the Defence of Realm Act. As the Act had not been made applicable to the United Provinces at the time the District Magistrate was unable to proceed under it, but he ordered the Deputy Superintendent of Police to arrest Randhir Singh as a deserter. Accordingly the Deputy Superintendent's men were starting with Randhir while he raised an outcry and 20 or 25 men came up and obstructed Randhir's removal. They tore the tie with which Randhir's hands were tied and forced the Deputy Superintendent's men to let Randhir go by twisting their wrists and fingers. Randhir's plea was that he was not the same deserter whom the Military authorities wanted. He deserted the army four years ago and had never attempted to hide himself. His Lordship dismissed the appeal for deserting the army but allowed it under other Sections with the result that Randhir was sentenced to three months rigorous imprisonment for deserting the army.

Panchayats in United Provinces.**Action of Local Government.**

ALLAHABAD, December 9.

The question of establishing and empowering panchayats in selected villages in this province, which had been under the consideration of the Local Government for several years, has now reached a new stage. A Committee, consisting of Mr. E. A. Phelps, I. O. S., and Shaikh Mahomed Musanna, Deputy Collector, has been appointed to tour the province and collect materials and make proposals for legislation. This Committee hopes to get into touch with the gentlemen who have made a study of the subject. The Committee will visit Fyzabad, Basti, Gorakhpur, Barhaj, Ballia and Benares during this month.

Punjab.**The Lahore Conspiracy Case.**

LAHORE, December 9.

The Lahore Special Tribunal met again this morning after a short break due to the illness of one of the Commissioners. Corporal Wala and Sergeant Lauadery deposed to a large crowd of Indians having gone on the night of the 19th February 1915, from Ferozepur cantonment station towards rifle range and the men in the barracks having been turned out at 10 P. M. A number of witnesses belonging to the Railway staff gave evidence regarding the sale of third class tickets and the journey of some of the accused on the 19th and 20th February 1915, between Ferozepur and various other stations. Subedar Major Krishan Singh and Pay Havaldar Rir Singh bore testimony against Pala Singh the accused.

The spy Randhir Singh, one of the men attacked in Walla Canal Bridge murder, identified his turban. Head-Constable Maula Baksh saw a large crowd of men coming out of Ferozepur Cantonment Station on the 19th February and reported the matter to the Inspector. Sub-Inspector Ferze Din Taran proved the recovery of some arms at the indication of the accused. Lambardars Ganga Singh and Tek Singh gave corroborative evidence. Kapur Singh, Zaildar Sirhali and Nath Singh corroborated the statement of Kala Singh Sahib. Subedar Major Sergeant Singh a pensioner, identified the handwriting of Sander Singh of Widali-gura Sog. The Shopkeepers and others of Lahore Cantonment were witnesses to the sale of bomb ingredients to the approvers, last summer while 2 other witnesses deposed to the movements and other activities of the accused, their arrest, search of the houses and discovery of cartridges, arms, discharged bullets and other incriminating articles. A disciple of Datha Singh and Mahant Kirpa Singh deposed in corroboration of the statement of Natha Singh and Mahant Kirpa Singh advising the latter to keep loyal to the Government. A servant of Mahant was another corroborative witness. Vir Singh Barar spoke of the visits of Prem Singh to a village on one occasion avowedly to kill Kirpal Singh. Kandan Singh, son of late S. B. Achhara Singh, before deposed to Sander Singh's seditious conversation and added that his father was murdered in June 1914 by Kala Singh and Chanan Singh for his pro-Government tendencies. Dalip Chand, who was employed in the Railway at Shanghai with Karam Chand Mohli stated that the latter used to get bundles of the "Ghadr" Newspaper, recite it to others and distribute copies among the people. The man was dismissed from Railway service on the complaint of the Police Superintendent. Thirty-seven witnesses were examined to-day and were briefly cross-examined, making a total of 140, who have so far given evidence.

రామచంద్రపురం మున్సిబుకోర్టు.

రామచంద్రపురం తాలూకా నివాసు లొకరు మాక్లిట్టు (వాయుచున్నాడు):—

ఈకోర్టుకు తొలిసారి సమాచారములు పరిశీలనకు లభించినది. ఏకాగ్రహములను ఈకోర్టును కాకినాడలో నుంచుటకు గవర్నరు మెంటువారు నిశ్చయించికోర్టు తెలియజేసినది. తాలూకా నివాసులకు మాత్రము తొలిటికంటె పెక్కువ కష్టము గలుగుట కవకాశము గలిగినది. ఇదివరకు మా తాలూకా యొక్క పడమటిభాగము రామచంద్రపురమునకు కోర్టును కొంత తూర్పుభాగమును, దక్షిణభాగ మంతయు కాకినాడకోర్టుకును, ఉత్తరభాగమును మధ్యభాగమును పెద్దాపురము కోర్టుకును విభజించబడియున్నది. తాలూకాకు మధ్యమున్న రామచంద్రపురములో కోర్టును ఉంచుటకు గలుగు సంతటి సౌకర్యములు కలుగవచ్చును, సాధ్యమైనంతవరకే కోర్టును సమాచారమున్న వా రామచంద్రపురం పోవుచుండుట వలన కొంత కాకపోయిన కొంతయైన నుభయముగానుండెడిది. కాని యిప్పుడు తాలూకాకుందలి నలుమూలలవారును కాకినాడ పోవలసివచ్చుటచే, నున్న గ్రుడ్డివెన్నెల పోవుటయే గాక గాఢాంధకార మావించి యుండు మెరుములతోడ గాలివాన పొర్రంబయిన ట్లుండొయినది.

ఇక్కడకు పండ్లెండునంతవరకునుండి మొరపెట్టుగా పెట్టుగా గవర్నరు మెంటువారు రామచంద్రపురం తాలూకా కోర్టును మున్సిబుకోర్టు బ్రహ్మచారిగాను, ఆకోర్టుకు రామచంద్రపురము నందే స్థాపించుటకు బ్రజలు తెలిసి నట్టి యొక పండ్లెండ్లెండ్లొ ఇదివరకే నాలుగేండ్లొ మొరపెట్టుకొనవలెనా? మొత్తముమీద పరగణాకుందంతటను పంటయందును, పన్నులు సులభముగాను ఎక్కువగాను వసూలుగుటయందును, అగ్రసాధము వహించియున్న రామచంద్రపురము తాలూకా మొదటినుండియు ఇట్టి చూపులతోనే చూడబడుటకు కారణమేమో తెలియదు. తనక స్థలమున నుండున్న రామచంద్రపురము తాలూకాపేట నొక ప్రత్యేక చూసబుకోర్టు ఏర్పాటుచేసినంతనే తాలూకా వాసులకు కష్టములు తీరిపోవునా? ఇంతకుం బూర్వము కాకినాడ మున్సిబుకోర్టునకు బోవుచున్న వారికి నేటిదీనికాకుంటే రామచంద్రపురం కోర్టుకు పోవుట కొత్త కష్టముగాదు. కాని పెద్దాపురం కోర్టుకు పోవువానికిని రాజమండ్రి కోర్టుకు బోవువానికిని మాత్రము పొత్తికష్టము తొలగుటకు మాటుగా కొత్త కష్టములు తలపించినవి. వానితోబాటు కోర్టులకు బోవుటవలన గలుగునష్టములు గూడ హెచ్చగుటతో వింతలేదు. ఇదివరలో రాజమండ్రి మున్సిబుకోర్టునకు బోవు వాదిగాని పరిశీలనగాని యిదివరకు సాక్షికోట కోర్టు మామాయి భిన్నపెట్టవలసిన పోటు నిప్పుకు లెండు రూపాయలు భిన్నపెట్టవలసివచ్చును. ఇట్టికష్టములన్నియో యున్నవి. వానినిన్నిటిని జూపిన నొకగొంధముగను. రామచంద్రపురము కోర్టు కాకినాడలోనుంచినా రని రాజమండ్రి స్పీడర్లు, పెద్దాపురము స్పీడర్లు కోర్టులభాగము ప్రారంభించుటయు, వారి మహిమయి చూచి యామాంసపుముక్కు నేకాకి తన్నుకొనిపోవునో యని కాకినాడ స్పీడర్లు బాగ్రత్రపనుచుండుటయు వింతగానుపక మానవు. ఇదివరకు యామచంద్రపురమున బోవుచున్న ముక్తములను నివారించుటకై రామచంద్రపురమున ప్రత్యేకముగా మున్సిబుకోర్టు వెట్టింప బ్రయత్నింపటి, కలనైన తలంపని

యొప్పీడరుమహాశయులు మా రామచంద్రపురం కోర్టును తమ తమ కట్టణములయందు వెట్టివనే మాకు సుఖమని గవర్నరు మెంటువారికి కాగితములు పంపుట కెట్లు సాహసించగలిగి తెలియదు. గవర్నరు మెంటువారు మా తాలూకా పరిజలకు సుఖముగలిగించడం దలచి, వై మామచంద్రపురము స్పీడర్ల నొక్కొక్కరక్కాయలుగొట్టి వారిదర్జయడంపడచినను, వెంటనే రామచంద్రపురము కోర్టును రామచంద్రపురమునకు వెట్టి తీరవలెను. మా తాలూకా వాసులు కోటికొట్టి రైల్వేనివలనను అలాగే విశిష్టత్యాగము గావించినను ఈకోర్టునివలననునైన ఉపయోగకరమైన తీర్మానము గావించుట గాక.

మోటారు నడపుట

మోటారుబండ్లు నడుపుటలో శిక్షణ దిగవలెనని దలంచితిమి విశేషములను మాకు వ్రాయుము.

డి. మోటారు హైరింగు కంపెనీ,
[బ్రిటిష్ సెం 636.] 13, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

యువతీ విద్యాలయము-బాపట్ల

లోపల నెకండరి పరీక్ష పాస్ అయి బ్రెయినింగు అయినట్టి యువపాఠ్యముని యొక్క-ర్తుకు మెట్రిక్యులేషన్ బ్రెయినింగుపాస్ అయిన నుండొక్కర్తుకు ఈ పాఠశాలకు ఉపాధ్యాయులు కావలసి నున్నాడు. అట్టి వారెవరైనను యెడల తమ దరఖాస్తులకు ఈ క్రింద సంతకము చేసినవారికి ఈ సంకల్పము ఇఖరలోగా తమ దరఖాస్తులను పంప వేడుచున్నాము. తా మెంత వేతనమును గోరువది దరఖాస్తులో తెలియపరచునది.

బాపట్ల

చో. సీతమ్మ.

నళసంవత్సరాది సంచిక

పెక్కు-క్రమ ప్రకటనలకై సకాలమున వ్రాసి కొనుండుటచే గతసంచికలయందు వారి ప్రకటనలు ప్రచురించుటకు వలనుపడ కుండెను. ఈసంచిక త్వరలో వెలువడనున్నది గాన ప్రకటనలు బంపనె చిన వారు వెంటనే వ్రాసికొన వలయును.

ప్రకటన కాభ్యర్థకులు
ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము.

మన శత్రువులు.

ఇందు పొగమట్ట, సిగరెట్లు, కల్లు, సారాయము, కాఫీ, టీ, ప్లమంసు, మొదలగు అన్ని దుర్భాషణములను గూర్చి వ్రాయబడినది. బాహరకు బోధించుటకు వీలగునట్లు 32 పాఠములుగా విభజించబడినది. 0.5-0

సొంతము బుద్ధుడు వెల 0-4-0.

ఆకాశ విమానములు.

వీనిని గుఱించి యిదిగఱ కవనము తెలుగులో వ్రాసి యుండలేదు. ఈ గ్రంథమును విమానముల నిర్మాణము, అది ఆకాశమున సంచరించువిధము, వీనిలోని భేదములు చక్కగా వివరింపబడినది. విమానములపట్లములు చాలకల్ప. వెల 0-8-0

చాలపర్తి రామమూర్తిగారు
టీచరు-మిషను కాలేజీ, గంటూరు

పైరకను వై ఆఫ్ కాడ్లివరువక్ ప్లాస్టు

లోహముతో గూడినది. పాలి రోయినట్టి ను, బలహీను లగునట్టి యు జనులకు యథా బలమొసంగగలదు. ఆరోగ్యమును, ఉత్సాహమును గలిగించును. మందు డొందలలో నుయితము తృప్తికరముగా బని చేయగలదు.

సన్నతన, పొండు, టెమ్మ, ధీమనులకు వాగినర్వకల చక్కని యావధము.

అన్ని మందుల మాపులలో విక్రయించబడును.

THE HOTEL CLARENCE.

GOLD MEDALISTS.

BAKERS, manufacturing Confectioners, and well-known Caterers.

Book your orders for Xmas & New year Cakes early;

Our Decorations and Ornaments special this Year

Xmas toys and Fancy Boxes for presentation are for sale.

Estimates for Dinners, Evening Parties, and Children's Treats free on application.

FOR XMAS AND NEW YEAR

FRUITS—Apples, Coorg oranges, Spanish and Black grapes, Peaches, Pomegranates etc. of Superior quality
VEGETABLES—Fresh English Vegetables.

FLOWERS—Cut Flowers, Bouquets.

Garlands for Presentation.

Also English Vegetable and Flower Seeds Fruits, Plants Etc.

Price List And Catalogue With Illustrations on Application.

N. RUDRAPPA & SON,
LAL BAGH ROAD, BANGALORE.

నళసంవత్సరాది సంచిక.

నళ సంవత్సరాది సంచికను సంవత్సరానికి ప్రచురించుటకై ప్రయత్నములు చేయుటకు చున్నది. దానియందు ప్రచురితము గావలసిన వ్యాసములు చిత్రపటములు సత్వరంబుగ చేసినగాని సంచిక సకాలమున వెలువడుట కవకాశము గలుగదు. భాషాభిమానులు తమ వ్యాసమును త్వరగా బంపి మా యుద్యమమునకు దోడ్పడ ప్రార్థితులు. ఉపయోగమైన చిత్రపటములను బంపవలసిన వారు వానిని వెంటనే పంపుటకు ప్రార్థితులు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము,
7, తంబుపెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఓక్సుకంవెనివారి

తిరుగుడు

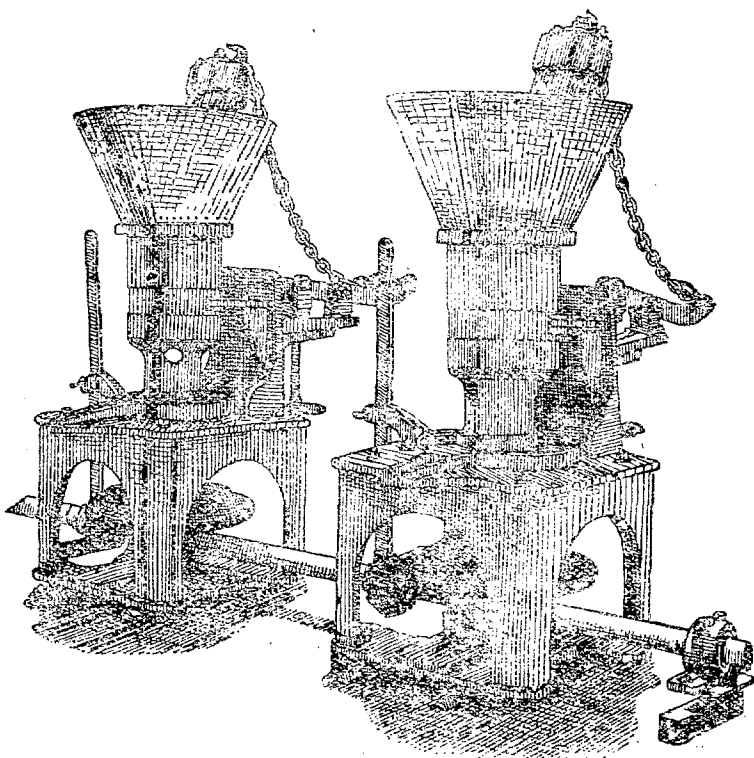
అన్ని రకముల విత్తనములకు

అనువగురిలిని తయారు

చేయబడియున్నది.

మిక్కిలి ఉపయోగకరముగా పనిచేయును.

బీహెచ్ ఫౌండరీ లేక

నూనెదీయు

యంత్రములు.

శకులను, ధరలను, గురించి

వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

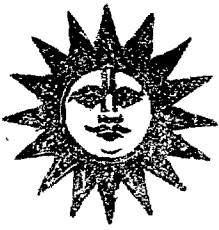
దీనిని నడుపుటకు

2½ బి. హెచ్. టి. (B. H. P.) చాలును.

9, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

శ్రీకృష్ణమన నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మా పద్మ దొరకును. కొనువారు నూర్యమా...

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది. గ్రంథకర్త:- గా. హరిసర్వోత్తమరావు ఎం. ఏ. శ్రీనివాసరావు...

Advertisement for 'అమృతాంజనం' (Amrutha Anjanam) with an illustration of a person and text describing its benefits.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ.

మరపు వత్తుకలు, మదరాసు శుభ్ర గంధి దింకము:- "ఉమ్మడియాక్"

శ్రీవాల్మీకి రామాయణము

అంధ్రవచనము ఈ పుస్తకమునందు మొత్తము 115 పటములున్నవి. ఇందు అతిసుందరమైన పటములు చేయబడ్డవి.

గంధకరనాయనం.

కుంభపుష్ప, కకల చర్మకొగ్గములు, సున్న పాతన వాయిలు, కేళలు, వాయుకలు, రణములు, మచ్చలు, పుండ్లు, జిల బద్దెలు, రణగోళము మొదలగువాటికి ప్రయోజనము.

గ్యాల్లీ మోటారు పాఠశాల

మోటారు నైపుణ్యము కాన్పు, గ్రయాజీతులకు సర్వీస్ కాన్పు, కావలసినవారు ఈ క్రింది ఆద్రమకు ప్రాయము.

Advertisement for Gallie & Co., 149 Broadway, Madras, listing various services and products.

వీరపూజ

ఇందు పురాతన భారతీయవీరుల ప్రతాపచరిత్రములు చక్కని శైలిలో కల్పించబడినవి. వారి చిత్రపటములు సుందరములు.

ఇండియా మహిమ ఇహం! ఈ పుస్తకమునందు ఇండియా దేశముయొక్క వివిధ విశేషములను అనేక శాస్త్రములలోనుండి గ్రహించి లోక ప్రేమను గోచరించుచున్నది.

మంచి సమయము! నీవేమో ఖర్చుపడినవి!! వెనుకకొరకపు!!! ఈ పంచము కొనువారికి, పంచ1-కి ఆర్థిక రాష్ట్రమున కొరకని కొండ్రు ప్రలాపము అను గ్రంథముకంటే ఇతరము.

ఆశుపచ్చ, రోహ, మేఘవర్షం, ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాఫు వీయమైనవి, శ్వేతపడుడు రక్తమారనిడివిని 2 1/2 మూర పెట్టెలుగల పట్టుపంచె 1కి 2-0-0...

ప్రకటన.

కృష్ణా మోటారు నర్సిను కంపెనీవారు ఏలూరు చింతల తూడి రోడ్డుమీదను ప్రయాణికుల ఉపయోగముకొరకు రోడ్డు ర్వుబోవుచున్న పెద్ద మోటారుకార్లకు ఈ నెలలో వడిపించుటకు చాలా ప్రయత్నము చేసితిమి.

Advertisement for 'మహామహిమ' (Mahamahima) with a list of items and prices.

శ్రీమతి పార్వతివర్ధని, అన్నపూర్ణ ప్రణీతము.

ఇనటకు మిక్కిలి యింపుగాను, చదువుటకు మిక్కిలి ఆనందకరముగానుండు 200 పేజీలుగల గ్రంథము - నెల పుస్తకము 1 కి, తపాలా కుగి సహా ఒక రూపాయ పది పుస్తకములు ఒకేసారి కొనువారికి ఒక పుస్తకము బహుమానము.

“శబ్దకౌముది” అను పతాకాది అంధ్రనిఘంటువు. ఇది జేబులో ఇయ్యడం గలది. ఇట్టిది వే పెక్కిందవలెను. కావున అత్యుత్తమమైనది. మల మిక్కిలి సరసము. ఫలమధికము. ప్రతి ౧ కి తెల రు. ౧.